

מעשה א' מאבדת בת מלך

ענה ואמר: בדרך ספרתי מעשה שכל מי שהיה שומעה
היה לו הרהור תשובה. וזו היא:

נחרי אפרסמון

מעשה א' — מאבדת בת מלך

ענה ואמר: בדרך ספרתי מעשה שכל מי שהיה שומעה היה לו הרהור
תשובה. וזו היא:

כל אדם צריך לדעת, כי כל ימי חיינו עלי אדמות זה בחינת דר"ף, כי
הנשמה יורדת מלמעלה, מרום גבהי מרומים עד עולם העשיה, הגשמי
והחמרי הזה, והנה הולכת ומשוטטת בזה העולם, כפי שקבעה לה השגחה
העליונה, כי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת
המאציל העליון, והנשמה צריכה להיות כפי תקונה ושרשה העליון וכו',
בכל המקומות שהיא רק נמצאת וכו', כי כל אחד גר במדינה אחרת מחלקי
העולם וכו', וכן היא מטלטלת ונוסעת ממקום למקום במשך ימי חייה עלי
אדמות, והכל כדי לתקן מה שעליה לתקן. אבל על הדרך צריכים הרבה
התחזקות, כדי לא לפל באבן נגף, שזה עמל"ק שהוא גימטריא ספ"ק,
כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק ב', סימן יט), שההכרח לפל,
בבחינת (משלי כד, טז): "כי שבע יפול צדיק וקם", שזה סופי תבות
עמל"ק, כי הוא מפיל את האדם בספקות, "היש הו"ה בקרבנו אם אין"
וגו' (שמות יז, ז), שזו הגלות הכי גדולה, כשאדם נמצא על הדרך, ונכנסים
בו ספקות באמונה, רחמנא לישזבן. ועל זה צריכים התחזקות עצומה, לדעת
אין ללכת על הדרך הזה. ומובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א',
סימן ר'): דר"ף עולה פעמים בק"י, שהוא שם קדוש ונורא, יחוד קדשה

בְּרָכָה, וְעוֹלָה כַּמְסַפֵּר הַגּוֹיָה אֱלֹקִיִּים, שְׁזָה כִּי שֵׁם הַגּוֹיָה, פִּיּו שֵׁם אֱלֹקִיִּים, וּבִיחַד זֶה בְּקִי, וְצָרִיף שִׁיְהִיָּה לוֹ פְּעָמִים בְּקִי, שְׁעוֹלָה דְרָיָה, הִינּוּ שְׁצָרִיף בְּקִיאוֹת עֲצוּמָה בֵּין בְּעִלְיָה, צָרִיף שִׁידַע אֲשֶׁר הַגּוֹיָה אֱלֹקִיִּים, הִינּוּ הֵן שְׁהוֹלֵף לוֹ בְּטוֹב, וְהֵן שְׁהוֹלֵף לוֹ לְהַפֵּךְ; צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וְלִידַע אֲשֶׁר הַגּוֹיָה אֱלֹקִיִּים, הֵן שְׁהוֹלֵף לוֹ בְּטוֹב, שֶׁהוּא הַגּוֹיָה חֶסֶד, וְהֵן שְׁהוֹלֵף לוֹ לְהַפֵּךְ, שֶׁהוּא אֱלֹקִיִּים דִּין, עֲלִיו לִידַע שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִסּוּר לְהִתְיַאֵשׁ יְהִיָּה מֵה שִׁיְהִיָּה, וְיְהִיָּה אִיף שִׁיְהִיָּה. וְזוֹ עֲבוּדַת בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, הֵן בְּעִלְיָה כְּשְׁעוֹלָה כָּבֵד בְּאִיזוֹ דְרָגָה, שְׁזָה סוּד בְּקִי בְּרָצוּא, שְׁעוֹלָה לְמַעְלָה מְעָלָה, עֲלִיו לִידַע שְׁאִסּוּר לְהִשָּׂאֵר שֵׁם, אֲלָא לְהִתְעַלּוֹת עוֹד יוֹתֵר וְעוֹד יוֹתֵר, וְאִפְלוּ שְׁגַם שֵׁם עוֹבֵר עֲלִיו מֵה שְׁעוֹבֵר, כִּי לְפַעְמִים דִּיקָא מְרַבּוּי אֹר יְכוּלִים לְפַל, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבּוּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פב): כְּשִׁאֲדָם בָּא בְּעִשְׂרוֹת בְּטוֹב, אָזִי הוּא שׁוֹכַח מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזָה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, א): "וַתִּכְהֶינּוּ עֵינָיו מֵרֵאֶת", מַחְמַת שְׁנִתְקַרַּב בְּיוֹתֵר אֶל הָאֹר אֱלֹקוֹת, אָזִי הָאֹר מִכָּהָה עֵינָיו וּמִזִּיק לוֹ, כְּמוֹ כְּשִׁאֲדָם מִסְתַּכֵּל בְּעַצְם הַשֶּׁמֶשׁ, אֹר הַשֶּׁמֶשׁ מִזִּיק לְעֵינָיו. וְלִכֵּן גַּם שֵׁם לְמַעְלָה צָרִיכִים לְהִיּוֹת בְּקִי, שֶׁהוּא הַגּוֹיָה אֱלֹקִיִּים, וּמִכָּל שְׁכֵן כְּשִׁאֲדָם נוֹפֵל, שְׁזָה סוּד בְּקִי בְּשׁוּב, שְׁאִפְלוּ כְּשִׁיּוֹרֵד לְעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּא, עֲלִיו לְהִתְחַזֵּק בְּיֵתֵר שְׂאֵת וּבִיְתֵר עֵז בְּכָל מִינֵי אִפְנָיִם שְׁבַעֲוֹלָם לֹא לְהִתְיַאֵשׁ, וְאִפְלוּ שְׁנִדְמָה לוֹ כְּאִלוּ אֲבָדָה מִמֶּנּוּ תִקְוָתוֹ וְתוֹחַלְתּוֹ, עִם כָּל זֹאת עֲלִיו לְהִתְחַזֵּק וְלֹא לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל, וְאִפְלוּ שִׁידְמָה לוֹ שְׁאֲבַד אֶת עוֹלָמוֹ כְּרָגַע, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֶל יִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּן, אֲלָא יִדַע, שְׁגַם שֵׁם נִמְצָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְצָרִיף לְהִתְחַזֵּק וּלְהִחְזִיק מְעַמֵּד. וְזֶה בְּדִרְךָ סְפָרְתִי מַעֲשֵׂה, שְׁכָל מִי שֶׁהִיָּה שׁוֹמְעָה, הִיָּה לוֹ הִרְהוּר תְּשׁוּבָה; כִּי בְּאֵמַת כָּל אָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא סְפוּר מַעֲשֵׂה בְּעַצְמוֹ, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, וְכִמוֹ שְׁאָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אָבוֹת פָּרֻק ב'): "וְכָל מַעֲשִׂיךָ בִּסְפָר נִכְתָּבִין", הִינּוּ בִּסְפָר הָעֲלִיּוֹן נִכְתָּבִים כָּל מַעֲשֵׂי הָאָדָם, וְהַצְדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, עַל-יְדֵי שְׁמִגְלָה לְאָדָם שֶׁהוּא סְפוּר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבּוּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), שְׁעַל-יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂוֹת מְעוֹרְרִים מֵהַשְּׁנָה, כִּי הַצְדִּיק מְגַלֵּה לְכָל אָדָם, אִיף שְׁכָל עֲגִינּוּ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עֲלִיו בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה סְפוּר בְּפָנֵי עַצְמוֹ, וְהַכֹּל קְשׁוּר וּמְחַבֵּר אֶל כָּל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנֵּס בְּכָל אֶחָד הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה, מֵאַחַר שְׁמִתּוּדַע לוֹ,

מעשה במלך אחר, שהיו לו ששה בנים ובת אחת.

נהרי אפרסמון

שָׁפַל מֶה שְׁעוֹבֵר עָלָיו נִכְתָּב בְּסֵפֶר הָעֲלִיּוֹן, וְנַעֲשֶׂה מִסְפּוּרוֹ תוֹרָה שְׁלָמָה, וְכֹאֲשֶׁר אָדָם שׁוֹמֵעַ זֹאת, הוּא מִתְעוֹרֵר מֵאֵד בְּתִשׁוּבָה, כִּי הוּא אֵינוֹ רוֹצֵה שְׁיִכְתָּב עָלָיו בְּסֵפֶר הָעֲלִיּוֹן בְּפִרְטֵי פְרִטְיוֹת מַעֲשָׂיו, עַל־יְדִי־זֶה הוּא מִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה. וְכַעֲיֵן שְׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רוח רבה, פְּרָשָׁה ה', סִימָן כב): בָּא הַכְּתוּב לְלַמֶּדֶךָ, שְׂאֵם יְהִי אָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה, יְהִי עוֹשֶׂה בְּלֵב שְׁלֵם, שְׂאֵלוֹ הָיָה רְאוּבֵן יוֹדֵעַ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְכַתִּיב לוֹ "וַיִּשְׁמַע רְאוּבֵן וַיִּצְלִיֵּהוּ מִיָּדָם" (בְּרֵאשִׁית לו, כא), בְּכִתְפוֹ הָיָה מוֹלִיכּוֹ לְאָבִיו. וְאֵלוֹ הָיָה אֶהְרֵן יוֹדֵעַ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְכַתִּיב לוֹ "וְגַם הִנֵּה הוּא יֹצֵא לְקִרְיַת־דָּוִד" (שְׁמוֹת ד, יד), בְּתַפְּסִים וּבְמַחֲלוֹת הָיָה יוֹצֵא לְקִרְיַת־דָּוִד. רֹאִים מִזֶּה, שְׂאֵם הָיָה יוֹדֵעַ אָדָם, שְׁפַל מֶה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּזֶה הָעוֹלָם זֶהוּ סְפּוּר שְׁלֵם בְּסֵפֶר הָעֲלִיּוֹן, עַל־יְדִי־זֶה בַּעֲצוּמוֹ הוּא מִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה, וְשׁוֹמֵר אֶת עֲצוּמוֹ מֵהַיּוֹם וְהַלָּאָה בְּכָל מַעֲשָׂיו וְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וּמְדַבֵּק אֶת עֲצוּמוֹ בּוֹ יְתַבְּרֶךָ, וְהִבֵּן.

מעשה במלך אחר שהיו לו ששה בנים ובת אחת: המלך זה מלך מלכי המלכים הקדוש־ברוך־הוא, והששה בנים הן השש ספירות: חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, הנקראים זעיר אנפין, שבהן הקדוש־ברוך־הוא מנהיג את עולמו, כי הן בסוד ששה סדרי משנה, הפלולים מששת ימי החל: פשר ופסול, טמא וטהור, אסור ומת, כמובא (זהו בראשית מב): מאן דקארי ותני שית סדרי משנה, דא הוא מאן דיבע לסדרא ולקשרא קשורא ויחודא דמאריה כדקא יאות. אלן אינון דמקדשין שמא קדישא דמאריהון בכל יומא תדיר וכו', עין שם. שזה סוד מטטרו"ן, הנקרא עבד, וכמובא (רעיא מהימנא, משפטים קטו): "כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד", מאי שש שנים יעבד ומאי קנין דליה? אלא בסתרי תורה מטטרו"ן עבד הוי"ה כליל שית סטרין כחושבן שית אתון דליה שית סדרי משנה ובהון אית ליה לבר נש למפלח למאריה למנהוי ליה עבד וכו', עין שם. ובת אחת זה סוד התפלה — מלכות, שפלולות בה כל הספירות. ואותה הבת היתה חשוכה בעיניו מאד, כי אצל הקדוש־ברוך־הוא מאד חביבה תפלה, כמאמרם ז"ל (תנחומא וירא): אמר

וְאוֹתָהּ הִבֵּת הִיְתָה חֲשׁוּבָה בְּעֵינָיו מְאֹד, וְהָיָה מִחֲבָבָה
בְּיֹתֵר, וְהָיָה מִשְׁעִשְׁעַ עִמָּה מְאֹד. פֶּעַם אַחַת הָיָה מִתּוֹעֵד
עִמָּה בַּיַּחַד בְּאַיִזָּה יוֹם, וְנִעְשָׂה בְּרָגֹז עָלֶיהָ, וְנִזְרְקָה מִפְּנֵי

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָיוּ זְהִירִין בַּתְּפִלָּה, שְׁאִין לֶךְ מִדָּה יָפָה הַיְמָנָה, וְאִפְלוּ אִין
אָדָם כְּדָאֵי לַעֲנוֹת, חֹסֵד אָנִי אַעֲשֶׂה עִמּוֹ, וְהִיא תְּפִלָּה, בְּסוּד בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא,
כְּמוֹכָא (תְּקוּנַיִזְהָר, תְּקוּנָה יג): וּבְגִין דָּא כְּרוּזָא נְפִיק בְּכָל יוֹמָא מֵאֵן דְּקָטִיל הֵהוּא
חֻזָּא דְּאִיהוּ מְקַנְנָא בְּטוּרִין רַבְרַבִּין יְהִבִּין לֵיהּ בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא דְּאִיהִי צְלוֹתָא.
וְהָיָה מִחֲבָבָה בְּיֹתֵר; כִּי אֶצֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד חֲשׁוּבָה וְחַבִּיבָה הַתְּפִלָּה,
הַנְּקִרָאֵת בְּרַתָּא דְּמִלְכָּא, אִף שֶׁהִנְחֹשׁ שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת, רוֹצִים
לְהַתְּגַבֵּר עַל הָאָדָם, וּלְבַלְבֵּל אוֹתוֹ בְּבִלְבוּלִים, עִם כָּל זֹאת הוּא מִתְּגַבֵּר בַּתְּפִלָּה
וּבְקִשָּׁה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, זֶה מְאֹד חַבִּיב בְּעֵינָיו יִתְבַּרֵךְ. וְהָיָה מִשְׁעִשְׁעַ עִמָּה מְאֹד;
כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל מְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבַּרֵךְ, כִּי בְּזֶה הוּא מְמַשִּׁיךְ אֶת שְׂכִינַת עֻזוֹ יִתְבַּרֵךְ לְמַטָּה.

כְּשֶׁבְּרָא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, הָיָה הַכֹּל אִין סוּף, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי
רַבְּנוּ יו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), וְלִכְּן צִמְצַם אֶת עֲצָמוֹ, וּמִשָּׁם נִתְּהַנְּהוּ
הַחֲלָל הַפְּנוּי, וּבַתּוֹךְ הַחֲלָל הַפְּנוּי הָיָה הָאֶצִּיל וּבְרָא וְיָצַר וַעֲשָׂה אֶת כָּל הַדְּ
עוֹלָמוֹת: אֶצִּילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָּה, שֶׁהֵם הַקּוּ הַיּוֹרֵד כְּכֹיכּוֹל מִתּוֹךְ הָאוֹר
אִין סוּף, וּמִתְּלַבֵּשׁ בְּלְבוּשׁ עַל גְּבֵי לְבוּשׁ, עַד שֶׁגַּם אֲנָשִׁים קִטְנֵי עֲרֵךְ וּפְחוּתִים
יְכוּלִים לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָם אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, אִם רַק יִרְצוּ, עַל-יְדֵי קִיּוּם הַתּוֹרָה
וְהַמְּצוּוֹת. וּבְאַמַּת אַחַר כָּל הַצְּמִצּוּמִים וְהַלְּבוּשִׁים, אִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי
יִתְבַּרֵךְ כָּלָל, כִּי הַכֹּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, אִךְ צִמְצַם אֶת עֲצָמוֹ בַּתּוֹךְ הַיָּמִים,
כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ יו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), שְׁזָה סוּד (תְּהִלִּים לט, ה):
"וּמִדַּת יְמֵי מָה הִיא", שֶׁהַיָּמִים הֵם הַצְּמִצּוּמִים וְהַמְּדוּת וְהַסְּפִירוֹת, כִּי בְּאַמַּת
אִין בְּלַעֲדֵי יִתְבַּרֵךְ כָּלָל, כִּי הַכֹּל אוֹר אִין סוּף, אֱלָא הַלְּבִישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּיָמִים,
וְלִכְּן, כְּכֹיכּוֹל, מִתּוֹעֵד עֲצָמוֹ עִם הַמְּלָכוֹת, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה, בַּת מְלֶךְ, נִשְׁמַת
יִשְׂרָאֵל, שֶׁבִשְׂבִּילָהּ הִיְתָה כָּל הַבְּרִיאָה בְּאַיִזָּה יוֹם, כִּי כָּל יוֹם הוּא כְּנֶגֶד סְפִירָה
וְצִמְצוּם אַחַר, וְנִעְשָׂה בְּרָגֹז עָלֶיהָ, שְׁזָה סוּד הַצְּמִצּוּם, שֶׁמִּשָּׁם נִתְּהַנְּהוּ הַחֲלָל

**דבור: שהלא טוב יקח אותך (דער ניט גוטער זאל דיך געמען).
בלילה הלכה לחדרה, ובבקר לא ידעו היכן היא. והיה
אביה מצער מאד, והלך לבקשה אנה ואנה.**

נחרי אפרסמון

הפנוי, שזה בא כביכול ונזרקה מפיו שהלא טוב יקח אותך, הינו מהתהוות החלל הפנוי, משם יוצא הסמ"ך-מ"ם ונקבא דליה, שזה הלא טוב (דער ניט גוטער), כי גם הקלפות והסטרא אחרא, הסמ"ך-מ"ם ונוקבא דליה, הם נבראו ממנו יתברך בשביל הבחירה והנסיון, שהם יוכלו להעלים ולהסתיר ולכסות את אורו יתברך. והנה עקר כחם הוא בלילה, כי אז שליטת החיצונים, ולכן (מהלים ל, ו): "בערב ילין בכי ולבקר רנה", ומאחר שנעלמה בלילה, אזי בבקר לא יכלו למצא אותה, והיה למלך צער גדול מאד; והיה אביה מצער מאד, כי אם אדם מקדש ומטהר את עצמו בלילה, והוא שובר את השנה וקם בחצות, על-ידי-זה אין לחיצונים שום שליטה עליו, אבל מחמת הדבור שיצא כביכול מהמלך, שהלא טוב יקח אותך, שמשם נתהוו הקלפות והסטרא אחרא, שמשם הבחירה, היא נאבדה, ובבקר לא יכלו למצא אותה. והיה למלך צער גדול מאד, כי הקדוש-ברוך-הוא מתחרט, כביכול, שברא את היצר הרע (עין ספה נב.), וכמו שכתוב (בראשית ו, ו): "ויתעצב אל לבו", ואמרו (זהר בראשית נו:): הוי מושכי העון, אליו בני נשא דחטאן קמי מאריהון בכל יומא, ואתדמן בעיניהו אינון חובין דאינון כחבלי השוא, וחושבין דההוא עבדא דעבדין, וההוא חוכא דעבדין דלאו איהו כלום, ולא אשגח בהו קדשא בריך הוא, עד דעבדין לההוא חוכא תקיף ורבי פעבות העגלה, דאיהו תקיף דלא יכיל לאשתצאה. ותא חזי, פד עביד קדשא בריך הוא, דינא בחיבי עלמא. אף על גב דאינון חטאן קמי קדשא בריך הוא, וארגזין ליה פל יומא, לא בעי לאובדא להו מעלמא. וכד אשגח בעובדיהון אתנחם עלייהו על דאינון עובדי ידוי, ואריך לון בעלמא. ובגין דאינון עובדי ידוי נטיל נחמה ואתנחם עלייהו, וחס עלייהו. וכד בעי למעבד בהו דינא כביכול עציב. דכיון דעובדי ידוי אינון עציב עלייהו, עין שם. והלך לבקשה אנה ואנה, שזה סוד (תקוני-זהר, תקון יח): פקודין דעשה

עַמֵּד הַשְּׁנַי לַמְּלָכוֹת מִחֲמַת שְׂרָאָה שֶׁהַמֶּלֶךְ מִצְטַעַר
מָאד, וּבִקְשׁ שְׂוִיתָנוּ לוֹ מִשְׂרַת וְסוֹס וּמְעוֹת עַל
הוֹצָאוֹת, וְהֵלֶךְ לְבִקְשָׁה. וְהָיָה מִבִּקְשָׁה מָאד זְמַן מְרַבָּה

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אינון מימינא דתמן חכמה וכו', ופקודין דלא תעשה אינון משמאלא דתמן
אמא עלאה וכו'; כי לפני שמעונישים, בודקים איך הוא מקים מצוות עשה,
שזה בימין, ואיך הוא נזהר במצוות לא תעשה, שזה בשמאל, וזה אנה בימין
ואנה בשמאל, וכביכול מצטער ומתעצב פשוואה שצריכים להענש.

השני למלך זה הצדיק האמת, שהוא יכול להגיע עד כסא הכבוד, ששם
שרשי נשמות ישראל, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן א'):
וזה שיני ראשי תבות: ש'רשי נ'שמות י'שראל, והוא מצטער תמיד בצער
השכינה הקדושה, ורואה איך שהמלכות דקדשה מצטערת, ולכן בקש שיתנו
לו משרת וסוס ומעות על הוצאות, והלך לבקשה, הינו את הבת מלך
שנאבדה, שהיא נשמתם של ישראל. רבנו ז"ל דבר פעם (חיי-מוהר"ן, סימן
תקלא) מענין שמוש הצדיקים, שצריכים אנשיו של הצדיק לשמש את הצדיק
בכל צרכיו, ולעשות לו כל מה שהוא היה צריך לעשות. ואמר שזה מרמז
בפסוק (תהלים קמה, יז): "צדיק הנוה בכל דרכיו", הינו מתי זוכה הצדיק
שיהיה בכל דרכיו, בחינת (משלי ג, ו): "בכל דרכיך דעהו", מתי יוכל הצדיק
לקיים, שיהיה השם יתברך בכל דרכיו? כד "וחסיד בכל מעשיו", כשהחסיד
בכל מעשיו, הינו שאנשיו של הצדיק, שהם נקראים חסידים, כשהם עוסקים
בכל מעשיו של הצדיק, כי אין צריך לפנות לשום דבר, כי אנשיו עושין לו
מה שצריך, שזה המשרת שבקש השני למלך לתת לו. וכן מובא בדברי
רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן רל), שטוב היה שיהיה לאיש כשר סוסים, שיסע
בכל פעם עם בני הנעורים בתוך איזה יער, ושם ידברו יראת שמים, ויהיה
להם התבודדות, שזה הסוס שבקש השני למלך לתת לו. וכן מובא בדברי
רבנו ז"ל (שיחות-הרב"ן, סימן כד), מעלת הזוכה לתן מעות לצדיקי אמת גדולה
ויקרה מאד מאד, כי על-ידי שעוזרים לצדיק עם מעות, ומורידים ממנו את
טרדת הפרנסה, על-ידי-זה גורמים לו שיהיה לו פנאי להשתעשע בשעשוע

מֵאֵד, עַד שְׁמֻצָּאָה. (עֵתָה מִסְפֵּר אִיךְ בְּקֶשֶׁה עַד שְׁמֻצָּאָה), וְהָיָה
הוֹלֵךְ אָנָּה וְאָנָּה זְמַן רַב וּבְמִדְבָּרִיּוֹת וּבִשְׂדוֹת וּבִיעָרִים,

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

דְּמִלְכָא, וְיִהְיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹרוֹת הַצְּחָצְחוֹת, שְׁזֵה
הַמַּעוֹת שֶׁבְקֶשׁ הַשְּׁנִי לַמֶּלֶךְ לַתַּת לוֹ.

וְהֵלֶךְ לְבִקְשָׁה, וְהָיָה מִבְּקֶשֶׁה מְאֹד זְמַן מְרַבָּה מְאֹד עַד שְׁמֻצָּאָה; כִּי כָף
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה ו'): אִם יֹאמֵר לָךְ אָדָם, יִגְעֵתִי וְלֹא מְצָאתִי —
אֵל תֶּאֱמִין, לֹא יִגְעֵתִי וּמְצָאתִי — אֵל תֶּאֱמִין, יִגְעֵתִי וּמְצָאתִי — תֶּאֱמִין;
כִּי צְרִיכִים יִגְיֵעַ וְיִטְרַחֵה גְדוּלָּה מְאֹד, עַד שְׁזוֹכִים לְמִצָּא אֶת קְדֻשַׁת נִשְׁמָתוֹ,
שֶׁהִיא חֵלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, וְכִמּוֹ שֶׁהִתְפָּאֵר רַבְּנוּ ז"ל לְפָנָי אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ
(שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן קס"ה) מַעֲצָם הַפְּלִגָּת מַעֲלָתוֹ וּמְדַרְגָּתוֹ הַגְּבוּוּהָ מְאֹד מְאֹד,
וְהָיָה אוֹמֵר בְּכָל פַּעַם: "אֲבָל מְאֹד יִגְעֵתִי עַל זֶה", "אִיךְ הָאֵב זִייעַר
גִּיהָאוּוֹיט אִיךְ הָאֵב זִייעַר פִּיל גִּיפֵאסֵט", וְעַקֵּר סְפוּרוֹ בְּפָנֵינוּ דְבָרִים כְּאֵלוֹ,
הֵיךְ בְּשָׁבִיל קִנְיַת סוּפְרִים, כְּדֵי שְׁנַהֲיֶיה מְקַנְאִים עֲצָמֵנוּ בְּמַעֲלָתוֹ הַגְּדוּלָּה,
כְּדֵי שְׁגַם אֲנַחְנוּ נַעֲשֶׂה כְּמוֹתוֹ וְנִלְךְ בְּדַרְכָּיו, לְהַתִּיגַע וְלִטְרַח וְלַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ כְּמוֹתוֹ.

וְהָיָה הַשְּׁנִי לַמֶּלֶךְ הוֹלֵךְ אָנָּה וְאָנָּה, כִּי זֶה סוּד הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'): מִי שְׁרוּצָה לִילֵךְ בְּדַרְךְ הַתְּשׁוּבָה,
צָרִיךְ שִׁיחֶיהָ בְּקִי בְּרִצּוֹא וּבְקִי בְּשׁוּב, שְׁזֵה אָנָּה וְאָנָּה, בֵּין בְּעֵלְיָהּ וּבֵין
בִּירִידָה, תְּמִיד יִמְצָא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (תְּהִלִּים קל"ט, ח):
"אִם אֶסֶק שְׁמַיִם שֵׁם אֲתָהּ וְאֶצִּיעָה שְׁאוֹל הַנֶּפֶךְ", הֵינּוּ בֵּין בְּעֵלְיָהּ וּבֵין
בִּירִידָה, שְׁזֵה אָנָּה וְאָנָּה, צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק, כִּי צָרִיךְ שִׁיעֵבֵר זְמַן רַב מְאֹד,
עַד שְׁנִתְגַּלְּה לְאָדָם הַנִּשְׁמָה, שֶׁהִיא עֲצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִיא הַבַּת מֶלֶךְ
שְׁנֹאֲבָדָה וְנַעֲלָמָה אֲצֵלוֹ, עַד שְׁנַעֲלָם וְנִסְתַּר מִמֶּנּוּ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי
תְּכִלִּית הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה בְּזֵה הָעוֹלָם הִיא לְזִכּוֹת לְהַרְגִּישׁ אֶת אֲמַתַּת
מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע אִיךְ שְׁנִשְׁמָתוֹ הִיא עֲצָם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכְדֵי לְמִצָּא
אֶת זֶה צָרִיךְ לְקַסֵּת זְמַן רַב, וְלִילֵךְ וְלְהִתְבּוֹדֵד הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל מְקוֹם,

וְהָיָה מִבְּקֻשָּׁה זְמַן רַב מְאֹד. וְהָיָה הוֹלֵךְ בַּמְדָּבָר וְרָאָה
שְׂבִיל אֶחָד מִן הַצַּד, וְהָיָה מֵיִשָּׁב עֲצָמוֹ: בְּאֲשֶׁר שְׂאֵנִי
הוֹלֵךְ כָּל־כֶּף זְמַן רַב בַּמְדָּבָר וְאֵינִי יָכוֹל לְמַצְאָהּ, אֵלֶיךָ

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

ובמדבריות ובשדות וביערים. והיה מבקשה השני למלך שהוא הצדיק, זמן רב מאד, כי זה כָּלֵל, כמו בכלליות שהצדיק האמת, שהוא השני למלך, ש'רשי נ'שמות ישראל, מתנגע וטורח זמן רב מאד, עד שזוכה למצא את נשמות ישראל, ולקרוב אליו יתברך, ויש לו בעצמו עליות וירידות, כי קשה מאד להחזיר את אמתת מציאותו יתברך בבעל בחירה, כי הנה הוא מקבל והנה הוא בועט וכו'. וכבר אמר רבנו ז"ל (חיי-מוהר"ן, סימן רלה): אני צריך תמיד לפנות דרך במקום שהיה תהו ומדבר, לקצץ משם כל המעכבים, ולעשות דרך כבושה, וצריכים לקצץ אילנות הגדלים שם אלפי שנים, ולהיות הולך ושוב אנה ואנה, לקצץ ולחזור ולקצץ, כדי שתהיה הדרך כבושה לרבים, שיוכלו רבים לילך באותה הדרך, כמו-כן כל בר ישראל הוא בחינת צדיק, כמו שכתוב (ישעיה ס, כא): "ועמך כלם צדיקים", עד שזוכה למצא בעצמו את הנשמה שלו, שהיא הבת מלך שנאבדה, צריך לקחת לו הרבה זמן, ימים ושנים, ביגיעות ובטרחות גדולות מאד. וצריכים לצעק הרבה להקדוש-ברוך-הוא, ולהסתובב בשדות ויערות ומדברות, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליו ויתגלה אליו, כי אורך זמן רב, עד שזוכים לזכך את גופו הגשמי והחמרי, ונעשה כלי שתאיר בו נשמתו, שהיא אמתת מציאותו יתברך.

והיה הולך במדבר וראה שביל אחד מהצד; כי באמת אי אפשר ללחם עם הסמ"ך-מ"ם והקלפות והסטרא אחרא ראש בראש, כי ההכרח לקיים מה שכתוב (שמות כג, ל): "מעט מעט אגרשנו מפניך, עד אשר תפירה ונחלת את הארץ", וכן הוא (דברים ז, כב): "ונשל הנו"ה אלקיך את הגוים האל מפניך מעט מעט לא תוכל פלתם מהר פן תרבה עליך חית השדה"; ולכן ראה השני למלך דרך מהצד, והיה מישב עצמו — באשר שאני הולך כל-כף

בִּשְׁבִיל הַזֶּה, אוֹלֵי אַבּוּא לְמָקוֹם יָשׁוּב. וְהָיָה הוֹלֵךְ זְמַן
רַב.

אַחֲרֵי־כֵן רָאָה מִבְּצָר (שְׁקוֹרִין "שְׁלֹאִם"), וְכַמָּה חִילוֹת הָיוּ
עוֹמְדִים שָׁם סְבִיבוֹ. וְהַמְּבַצֵּר הָיָה נֹאֵה
וּמְתַקֵּן וּמְסַדֵּר מְאֹד עִם הַחִילוֹת, וְהָיָה מִתִּירָא מִפְּנֵי

נַהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

זְמַן רַב בַּמְדַּבֵּר, וְאֵינִי יָכוֹל לְמַצְאָהּ, אֵלֶּךְ בִּשְׁבִיל הַזֶּה, אוֹלֵי אַבּוּא לְמָקוֹם
יָשׁוּב. וְהָיָה הוֹלֵךְ זְמַן רַב; כִּי אֶפְלוּ כְּשֶׁהוֹלְכִים בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ הֵינּוּ דֶרֶךְ מִן
הַצַּד, כְּדִי שְׁלֹא לְלַחֵם פָּנִים אֶל פָּנִים עִם הַסֵּמ"ך־מ"ם וְהַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא
אַחֲרָא, צְרִיכִים לְדַעַת שְׁזָה אוֹרֵךְ זְמַן רַב, עַד שְׁזוֹכִים לְמַצָּא אֶת נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהִיא
הַבַּת מְלֵךְ שְׁנֹאבְדָה; כִּי הַרְבֵּה צָרִיךְ לְעֵבֵר עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, עַד שְׁזוֹכָה
לְהַתִּיגֵעַ וּלְטַרַח מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁתִּתְגַּלֶּה אֵלָיו נִשְׁמָתוֹ.
וְאֵי אֶפְשֶׁר לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה, אֶלֶּא לְלַכֵּת לְאֵט לְאֵט, אֶפְלוּ שֶׁהוּא דֶרֶךְ מִן
הַצַּד, גַּם שָׁם צְרִיכִים לְדַעַת שְׁלוֹקַח הַרְבֵּה זְמַן. וְאִם יִהְיֶה עֶקֶשׁן גְּדוֹל, וְלֹא
יַעֲזֹב אֶת מִקְצַת עִבּוּדָתוֹ, יִגִּיעַתוֹ וְטַרְחָתוֹ, שְׁעוֹבֵד וַיִּגַּע וְטוֹרַח בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, אִזּוּ לְבִסוּף יִנְצַח, וּבְלִבְדֵי שִׁיחָה חֲזָק וְאִמִּיץ בְּדַעַתוֹ לֹא לִפְחַד. וְאֶפְלוּ
כֻּלָּם אוֹמְרִים לוֹ שְׁזוֹ דֶרֶךְ מִהַצַּד, וְאֵינּוּ דֶרֶךְ הָאֱמֶת, תִּלְעַג לָהֶם, כִּי תַדַּע, אֲשֶׁר
בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפְּן אֵי אֶפְשֶׁר לְצִאֵת יְדֵי הַבְּרִיּוֹת, וְאֶפְלוּ שְׁמַתְלוּצְצִים, כִּי זוֹ דֶרֶךְ
מִהַצַּד, צְרִיךְ שֶׁתִּזְכֹּר מַה שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמֶת, סִימָן ל'): לְפִי
הִרְחוֹק מִהָאֱמֶת, כֵּן מִחֲזִיק אֶת הַסּוּר מֵרַע לְשׁוֹטָה; כִּי כְּשֶׁכֻּלָּם אוֹמְרִים שְׁזָה
דֶרֶךְ מִהַצַּד, וְצוֹחֲקִים וְלוֹעֲגִים וְאוֹמְרִים שְׁאֵינּוּ דֶרֶךְ כָּלֵל, צְרִיכִים לְדַעַת שְׁדִיקָא
בְּדֶרֶךְ הַזֶּה שֶׁהוּא מִהַצַּד יִנְצַח, אִם יִהְיֶה חֲזָק מְאֹד לֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה
שְׁבָעוּלָם, וְלֹא יִתְבַּלְבֵּל מֵהֶם כָּלֵל.

אַחֲרֵי־כֵן רָאָה מִבְּצָר, שֶׁהוּא כְּמוֹ חוֹמָה בְּצוּרָה סְבִיב אֶרְמוֹן יְפֵה מְאֹד,
וְכַמָּה חִילוֹת הָיוּ עוֹמְדִים שָׁם סְבִיבוֹ, וְהַמְּבַצֵּר הָיָה נֹאֵה וּמְתַקֵּן וּמְסַדֵּר מְאֹד
עִם הַחִילוֹת, וְהָיָה מִתִּירָא מִפְּנֵי הַחִילוֹת פֶּן לֹא יִנְיַחוּהוּ לְכַנְס; הָאֶרְמוֹן זֶה

**החילות פן לא יניחוהו לכנס. והיה מישב עצמו: אלף
ואנפה. והשאר הפוס והלף להמבצר, והיו מניחים**

נחרי אפרסמון

הגוף של האדם, רמ"ח איברים ושס"ה גידים שבו, שבהם כלולים הרמ"ח מצוות עשה, והשס"ה לא תעשה. וכמאמרם ז"ל (תנחומא פי תצא): רמ"ח מצוות עשה יש בתורה כמנן איברין שבאדם, ובכל יום ויום צועקים על האדם: עשה אותנו שתחיה בזכותנו ותאריך ימים. ושס"ה מצוות לא תעשה כמנן ימות החמה, ובכל יום ויום שהחמה זורחת עד שהיא שוקעת, צונחת ואומרת לאדם: גוזרני עליך במי שהגיע ימך ליום הזה, אל תעבר בי את העברה הזאת, ואל תכריע אותך ואת העולם כלו לכף חובה; ואדם צריך לשלט על איבריו ועל גידיו, ולעשות אותם כלי לקבל בו את האור אין סוף ברוך הוא. וזה שאמר החכם מכל האדם (קהלת ט. יד): "עיר קטנה ואנשים בה מעט, ובא אליה מלך גדול וסבב אתה, ובנה עליה מצודים גדלים"; ודרשו חכמינו הקדושים (תנחומא בראשית): "עיר קטנה זה הגוף, ואנשים בה מעט" — אלו איברים, "ובא אליה מלך גדול" — זה יצר הרע, "ובנה עליה מצודים גדולים" — אלו חטאות; כי היצר הרע מתפשט על נשמת האדם, שהיא הבת מלך, עד שיש סביבו חומות ומצודים גדולים, וקשה לצאת משם, כי הדמיון אורב על האדם מאד, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה), שהדמיון הורס את האדם מאד, שזה פח הבהמיות שבו, ומתפשט עליו מאד, ומזה באים הפחדים שהיה לשני למלך, שהיה מתירא מפני החילות פן לא יניחוהו להפנס. ובאמת הפל דמיון גדול מאד, כי המאמין האמתי, שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אזי יודע שאין מקום היכן להתחבא ממנו יתברך, ומה שיך לפחד. והיה מישב עצמו — אלף ואנפה. כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן י'): מה שהעולם רחוקים מהקדוש ברוך הוא, זה מפני שאין להם ישוב הדעת, כי אם אדם היה מישב את עצמו בישוב הדעת אמתי, היה רואה שהכל דמיון גדול, כי אין מי שיעכב בעדו, כי כל המחשבות שנכנסות לאדם כאלו לא רוצים אותו למעלה, וכאלו הוא כבר

אותו ולא עִבְבוּהוּ כָּלֵל, וְהָיָה הוֹלֵךְ מִחֶדֶר לְחֶדֶר בְּלִי עֵבֹב, וּבָא לְפִלְטִין אַחַד, וְרָאָה שֵׁיֶשֶׁב שָׁם הַמֶּלֶךְ

נהרי אפרסמון

אינו שׁוֹה לְשׁוּם דָּבָר, וּמִמֶּנּוּ כָּבֵר לֹא יְהִיָּה שׁוּם דָּבָר, הַכֹּל זֶה מְנִיעוֹת הַמֶּלֶךְ, וְדַמְיוֹן גָּדוֹל מְאֹד, כִּי מִי שֶׁלְּבוּ חֲזַק וְאַמִּיץ, וְרוּצָה לְכַבֵּשׁ אֶת הַמֶּלֶכְמָה, בְּנִקְל לֹו לְכַבֵּשׁ. וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמט): מִי שֶׁלְּבוּ חֲזַק, וְאִינוּ מְתִירָא מְשׁוּם אָדָם וּמְשׁוּם דָּבָר, יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרְאוֹת, לְכַבֵּשׁ הַמֶּלֶכְמוֹת עַל-יְדֵי חֲזַק וְתַקְּףָ לְבוּ, שֶׁאִינוּ מְתִירָא וְרִץ לְתוֹף תַּקְּףָ הַמֶּלֶכְמָה; וְהַשְּׂאִיר אֶת הַסּוּס שְׁזָה הַגּוֹף, כִּי מִי שֶׁחֹגֵר מְתַנְיֵו לְכַבֵּשׁ אֶת הַיֵּצֵר הָרַע הַמְתַּגְּבֵר וּמְתַפְּשֵׁט עָלָיו, וּמַעֲלִים וּמְסַתִּיר אֶת נַשְׁמָתוֹ, עָלָיו לַעֲזֹב אֶת הַגּוֹף, וַיִּתְחִיל לְדַאֵג בְּשִׁבִיל הַנְּשָׁמָה, וְאִזּו יֻכַּל לְבַסּוֹף לְזַכּוֹת שֶׁתַּתְּגַלֶּה אֵלָיו נַשְׁמָתוֹ, בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד שֶׁגַּם בְּשֵׁר הַגּוֹף יִתְהַפֵּף לְחֶלֶק מִהַנְּשָׁמָה, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ככ) בְּסוּד (ישעיה נח, ז): "וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלֵּם", שֶׁלֹּא תִעֲלִים עֵינֶיךָ מִלְּרַחֵם עַל בְּשָׂרְךָ; הֵינּוּ בְּשֵׁר הַגּוֹף, לְרַחֵם עָלָיו וְלִרְאוֹת לְזַכּוֹ, כְּדֵי שֶׁיֻּכַּל לְהוֹדִיעַ לֹו מִכָּל הָאֲרוֹת וְהַשְּׂגוֹת שֶׁהַנְּשָׁמָה מַשְׁגֵּת; כִּי הַנְּשָׁמָה שֶׁל כָּל אָדָם, הִיא רוֹאָה וּמַשְׁגֵּת תְּמִיד דְּבָרִים עָלְיוֹנִים מְאֹד, אֲכַל הַגּוֹף אִינוּ יוֹדֵעַ מֵהֶם, עַל-כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְרַחֵם מְאֹד עַל בְּשֵׁר הַגּוֹף, לִרְאוֹת לְזַכּוֹ הַגּוֹף, עַד שֶׁתּוּכַל הַנְּשָׁמָה לְהוֹדִיעַ לֹו מֵה שֶׁהִיא רוֹאָה וּמַשְׁגֵּת תְּמִיד, שְׁזָה סוּד (איוב יט, כו): "וּמִבְּשָׂרִי אֶחְזֶה אֵלוֹהִי"; וְלִכֵּן הַשְּׂנִי לְמֶלֶךְ הַשְּׂאִיר אֶת הַסּוּס שֶׁהוּא הַגּוֹף, וְהֵלֶךְ לְמַבְצָר, וְהָיָה מְנִיחִים אוֹתוֹ וְלֹא עִבְבוּהוּ כָּלֵל; כִּי בְּאַמַּת אִם אָדָם מַחֲלִיט יְהִיָּה מֵה שֶׁיְהִיָּה הוּא מְכַרְח לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִמְצָא אֶת נַשְׁמָתוֹ, אִף שֶׁיֵּשׁ עָלָיו חוֹמוֹת וְחִילוֹת, שֶׁהֵם דְּמִיוֹנוֹת שֶׁל שׁוֹא, לְבַסּוֹף יִנְצַח וַיַּעֲבֹר עַל הַכֹּל. וְהָיָה הוֹלֵךְ מִחֶדֶר לְחֶדֶר בְּלִי עֵבֹב, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו'ל (תניי-מוהר"ן, סימן תכ): מִי שֶׁזוֹכֶה לְהַכְּנֵס וּלְטִיל עֲצָמוֹ בְּאַמוֹנָה, שֶׁם יֵשׁ הִיכָלוֹת וְחֶדְרִים, וְהוּא נִכְנָס וּמְטִיל מִחֶדֶר לְחֶדֶר וּמְפִלְטִין לְפִלְטִין, וַיֵּשׁ שָׁם דְּרָכִים כְּבוֹשִׁים נִפְלְאִים מְאֹד, וּמַשֵּׁם נִכְנָסִין וּמְטִילִין בְּבִטְחוֹן, וְאַחֲרֵי-כֵן נִכְנָסִין יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, אֲשֶׁרֵי הַנִּכְנָסִים וּמְטִיל שָׁם. וּבָא לְפִלְטִין אַחַד, וְרָאָה שֵׁיֶשֶׁב שָׁם הַמֶּלֶךְ בַּעֲטָרָה, וְכִמּוֹ חִילוֹת

בַּעֲטָרָה, וְכִמָּה חִילוֹת שָׁם, וְכִמָּה מְשׁוֹרְרִים בְּכָלִים
 לְפָנָיו, וְהָיָה שָׁם נָאָה וַיִּפֶּה מְאֹד, וְהַמֶּלֶךְ וְשׁוֹם אֶחָד מֵהֶם
 לֹא שְׂאֲלוּהוּ כָּלֵל.

וְרָאָה שָׁם מַעֲדָנִים וּמְאָכְלִים טוֹבִים, וְעָמַד וְאָכַל וְהִלֵּךְ
 וְשָׁכַב בְּזוּיֹת לְרֵאוֹת מֶה נַעֲשֶׂה שָׁם, וְרָאָה

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שָׁם, וְכִמָּה מְשׁוֹרְרִים בְּכָלִים לְפָנָיו, וְהָיָה שָׁם נָאָה וַיִּפֶּה מְאֹד, וְהַמֶּלֶךְ וְשׁוֹם
 אֶחָד מֵהֶם לֹא שְׂאֲלוּהוּ כָּלֵל; כִּי בְּאֵמֶת כָּבֵד אָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (קִהְלַת
 ז, יד): "גַּם אַתָּה זֶה לְעֵמֶת זֶה עֲשֵׂה הָאֱלֹקִים", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (חֲגִיגָה
 טו): בְּרָא צְדִיקִים בְּרָא רְשָׁעִים, בְּרָא גֵן־עֵדֶן בְּרָא גֵי־הַנוֹם. וְלִכֵּן כְּמוֹ שִׁישׁ
 מֶלֶךְ בַּקִּדְשָׁה, שֶׁהוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ־כֵן בְּרָא
 הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ־הוּא זֶה לְעֵמֶת זֶה בַּקִּלְפָּה אֶת הַסֵּמ"ךְ־מ"ם שָׂרוּ שֶׁל עֲשׂוֹ,
 שְׂמֵמֵנוּ יוֹצֵא עֲמָלֶק, שְׂמֵכְנִיס סְפָקוֹת וְקִרְיוֹת בְּאָדָם (שְׁמוֹת ז, ז): "הִישׁ
 הַזֶּה בְּקִרְבְּנוֹ אִם אֵין", וְכֵן כְּמוֹ שֶׁאֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ רַק שְׂמִחָה וְצַהֲלָה, כְּמוֹ
 שְׂכָתוֹב (דְּבָרֵי־הַיָּמִים־א' טז, כז): "עֲזוּ וְחַדְדוּהוּ בְּמִקְמוֹ", כְּמוֹ־כֵן אֲצִל הַסֵּטְרָא
 אַחֲרָא, שָׁם יֵשׁ כָּל מִינֵי הַפְּקָרוֹת וְהוֹלְלוֹת. וּמֵאַחַר שֶׁכָּבֵד הָיָה שָׁם, אִף אֶחָד
 לֹא שְׂאֲלוּהוּ כְּלוֹם, כִּי בְּרַגַע שְׂאָדָם נוֹפֵל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה, צְרִיךְ רַחֲמִים
 רַבִּים כְּדֵי לְצַאת מִשָּׁם, כִּי בְּרַגַע שְׂנוּפְלִים בְּעִמְקֵי עֲמָקִים, צְרִיכִים רַחֲמִים
 רַבִּים לֹא לְהִשָּׂאֵר שָׁם, וְלִכֵּן הַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא הַיִּצְרֵר הַרַע, הַסֵּמ"ךְ־מ"ם וְחִילוֹתָיו,
 כָּבֵד לֹא שְׂאֲלוּ אוֹתוֹ שׁוֹם דְּבָר, כִּי בְּרַגַע שֶׁכָּבֵד הָיָה בֵּינֵיהֶם, הֵם הָיוּ בְּטוּחִים
 שְׂמֵשֵׁם לֹא יֵצֵא, כִּי עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (מְשָׁלִי ב, יט): "כָּל בְּאֵיהָ לֹא יִשׁוּבוֹן וְלֹא
 יִשְׁיגוּ אֶרְחוֹת חַיִּים".

וְרָאָה שָׁם מַעֲדָנִים וּמְאָכְלִים טוֹבִים, וְעָמַד וְאָכַל, וְהִלֵּךְ וְשָׁכַב בְּזוּיֹת
 לְרֵאוֹת מֶה נַעֲשֶׂה שָׁם; עַקֵּר הַמַּעֲדָנִים וְהַמְאָכְלִים טוֹבִים הֵם רַק תּוֹרָה
 וְתַפְלָה, וְאִפְלוּ שְׂאָדָם נִלְכַּד כָּבֵד בְּתוֹךְ הַקִּלְפוֹת וְהַסֵּטְרָא אַחֲרָא, עִם כָּל זֹאת
 גַּם שָׁם עָלְיוֹ לַחֲטָף מַעֲדָנִים וּמְאָכְלִים, שֶׁהֵם תּוֹרָה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים,

שְׁהַמֶּלֶךְ צִוָּה לְהַבְיֵא הַמִּלְכָּה. וְהִלְכוּ לְהַבְיֵא אוֹתָהּ,

נַחְרֵי אַפְרַסְמוֹן

כי רק זה מה שישאר ממנו, וזה מה שיציל אותו. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן כג): הרחמנות של העולם הזה הכל רואין, ובשביל זה הכל רודפין אחר העולם הזה, כי רואין כשהאדם רעב וצמא וכיוצא, קשה לו מאד, ויש רחמנות גדולה עליו, וכן מי שהולך ערם ויחף, יש רחמנות גדולה עליו, אבל מי שיש לו עינים, ורואה גדל הרחמנות שיש על הנשמות שבעולם הבא, כי שם בעולם הבא נמצאים בני-אדם שהולכים ערמים ממש, ואי אפשר לרחם עליהם כלל, כי בעולם הזה כשהאדם ערם בלא מלבוש, אזי אפשר לקבץ נדבות בעבורו ולעשות לו קאפטן [בגד עליון], אבל בעולם הבא מי שהולך ערם, אי אפשר לרחם עליו כלל, כי שם אין מועילה שום רחמנות, כי איזה מלבוש הוא צריך? ! הלא רק מלבוש של תורה ומצוות, ולזה אין מועילה שם רחמנות, אבל מי שזוכה להתקרב לצדיק אמתי, הוא יכול לרוץ לצדיק, ולקח אצלו איזה מלבוש להלביש עצמו. וכן אמר רבנו ז"ל (שם): בעולם הבא מנחין כמה בני-אדם בחוץ, והם צועקים בקול מר: תנו לנו מה לאכל. ובאין אצלם, ואומרים להם: הרי לכם אכילה ושתייה — אכלו ושתו. והם משיבים: לא, לא, אין אנו צריכים אכילה זאת, רק אנו צריכים אכילה ושתייה של תורה ועבודה. וכן מנחים כמה בני-אדם ערמים בחוץ, והם צועקים גם-כן מאד: תנו לנו כמה להתכפות, ובאין אצלם ואומרים: הרי לכם מלבושים, והם משיבים: לא, אין אלו מלבושים נצרכים לנו כלל, רק אנו צריכים מצוות ומעשים טובים להתלבש בהם. וסיים רבנו ז"ל ואמר: אשרי מי שזוכה לאכל כמה פרקים משניות, ולשתות אחר-כך איזה קפיטלעך תהלים, ולהתלבש באילו מצוות. רואים מכל זה, שאפלו שאדם נמצא במדור הקלפות והסטרא אחרא, המקום שאינו טוב, גם שם יתפס מעדנים ומאכלים טובים, ולא יטעה את עצמו כלל, וכשבר ישראל לומד תורה ועוסק בתפלה, ואפלו שהוא במקום שאינו טוב, הינו במקום הקלפות, הוא ימצא לבסוף את נשמתו שהיא הבת מלך שנאבדה: וראה שהמלך צוה להביא את המלכה, הינו כשאדם לומד תורה ומקיים את המצוות ועוסק בתפלה, אז מתחיל לראות את יצר הרע, שהוא מלך זקן

וְהָיָה שֵׁם רַעַשׁ גָּדוֹל וְשִׁמְחָה גְדוֹלָה, וְהַמְשׁוֹרְרִים הָיוּ
 מְזַמְרִים וּמְשׁוֹרְרִים מְאֹד, בְּאֲשֶׁר שֶׁהֵבִיאוּ אֶת הַמַּלְכָּה.
 וְהַעֲמִידוּ לָהּ כִּפְסָא וְהוֹשִׁיבוּהָ אֶצְלוֹ. וְהִיא הִיְתָה הַבַּת־
 מֶלֶךְ הַנַּ"ל, וְהוּא (הֵינּוּ הַשְּׁנַי לַמַּלְכוּת) רָאָה וְהַפִּירָהּ.

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

וכסיל, איך שהביא את המלכה, והלכו להביא אותה, כי בזה שהוא לומד
 תורה ועסוק בתפלה ובקיום המצוות, אפלו שנמצא במקום הלא טוב,
 לבסוף יראה איך שמביאים את הבת מלך, שהיא נשמתו, שעכשו נעשתה
 המלכה אצל הסטרא אחרא, והיה שם רעש גדול ושמחה גדולה,
 והמשוררים היו מזמרים ומשוררים מאד, באשר שהביאו את המלכה,
 והעמידו לה כפסא והושיבוה אצלו, והיא היתה הבת מלך הנ"ל; כי זה לעמת
 זה עשה אלקים, כמו שבקדשה יש מלך שהוא מדת המלכות, כמו־כן אצל
 הסטרא אחרא, שהוא מלכות דקלפה, ושם נעשה שמחה גדולה כשתופסים
 איזו נשמה במצודתם.

והוא (השני למלך), ראה והפירה; כי מי שלומד תורה לשמה, לשם אל
 עולם, אפלו בעת הדחק והלחץ מהסטרא אחרא, לבסוף יכיר את נשמתו,
 כי אין ערך לאדם שנמצא בלחץ הטמאה והסטרא אחרא, שמלחיץ אותו
 ומכניס בו מחשבות זרות והרהורים רעים וחלישות הדעת, ונדמה לו כאלו
 אבד מנוס ותקוה ממנו, אף-על-פי-כן הוא מתחזק ולומד תורה, ומתפלל
 ומקיים את המצוות, במסירות נפש הכי גדולה, שאינו נותן את עצמו לפל,
 על-ידי-זה לבסוף מתיר את הבת מלך, שהיא נשמתו וחלק אלוה, שנמצא
 בתוך תוכו. ולכן כשבר ישראל נמצא אפלו במדור הטמאה והקלפות, עם
 כל זאת הוא מתחזק וטועם מהמעדנים והמאכלים טובים, שהם תורה
 ותפלה, ואינו מיאש עצמו, אפלו שעובר עליו מה שעובר, ונמצא במקום
 שלא טוב, מאחר שהוא עקשן גדול, ואינו מניח את מקומו, על-ידי-זה הוא
 מכיר את בת המלך, שהיא נשמתו, כי זה מה שאמרו חכמינו הקדושים
 (מדרש איכה פתיחתא, סימן ב'): רב הונא ורבי ירמיה בשם רבי חיאי בר אבא

אֶחָר־כֶּף הַצִּיצָה הַמְלָכָה וְרֵאתָה אֶחָד שְׂשׂוֹכֵב בְּזוּיֹת
וְהַפִּירָה אוֹתוֹ. וְעַמְדָה מִכִּסֵּאָהּ וְהִלְכָה לְשָׁם,
וְנִגְעָה בּוֹ וְשָׁאלָה אוֹתוֹ: הֲאֵתָה מִפִּיר אוֹתִי. וְהַשִּׁיב לָהּ:
הֵן. אֲנִי מִפִּיר אוֹתְךָ, אֵת הִיא הַבַּת־מֶלֶךְ שֶׁנֶּאֱבְדָה.

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

אָמְרִי כְּתִיב (יְרֵמְיָה טו, יא): "וְאֵתִי עָזְבוּ וְאֵת תּוֹרָתִי לֹא שָׁמְרוּ", הַלּוֹאִי אוֹתִי
עָזְבוּ וְתוֹרָתִי שָׁמְרוּ, מִתּוֹךְ שֶׁהָיוּ מִתְעַסְקִין בָּהּ, הַמְּאֹר שָׁבָה הָיָה מִחֲזִירֵן
לְמוֹטֵב, רַב הוֹנָא אָמַר: לְמַד תּוֹרָה אַף־עַל־פִּי שְׁלֹא לְשִׁמָּה, שְׁמִתוֹךְ שְׁלֹא
לְשִׁמָּה בָּא לְשִׁמָּה, כִּי מַעֲלֵת לַמּוֹד הַתּוֹרָה, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי
הָאוֹר שָׁבָה יִחְזִירוּ לְמוֹטֵב. וְלִכֵּן הַשְּׁנִי לְמֶלֶךְ כְּשֶׁנִּכְנַס אֶל הַמְּקוֹם שֶׁל הַלֹּא
טוֹב, שֶׁהֵם הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת, דִּיקָא שֶׁם רָאָה וְהַפִּיר אֵת הַבַּת מֶלֶךְ,
שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ. וְכֶךָ צְרִיךְ כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק, אֶפְלוּ כְּשֶׁנִּמְצָא בְּמַצְבִּים
הַכִּי קָשִׁים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו, שְׁלֹא יַעֲזֹב אֵת הַמַּעֲדָנִים וְהַמְּאָכְלִים טוֹבִים, שֶׁהֵם
תּוֹרָה וְתַפְלָה, אֲשֶׁר לְבִסּוֹף דִּיקָא עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְגַּלֶּה אֵלָיו הַבַּת מֶלֶךְ, שֶׁהִיא
נִשְׁמָתוֹ.

אֶחָר־כֶּף הַצִּיצָה הַמְלָכָה, וְרֵאתָה אֶחָד שְׂשׂוֹכֵב בְּזוּיֹת וְהַפִּירָה אוֹתוֹ,
וְעַמְדָה מִכִּסֵּאָהּ וְהִלְכָה לְשָׁם וְנִגְעָה בּוֹ, וְשָׁאלָה אוֹתוֹ: הֲאֵתָה מִפִּיר אוֹתִי?
וְהַשִּׁיב לָהּ: הֵן, אֲנִי מִפִּיר אוֹתְךָ, אֵת הִיא הַבַּת מֶלֶךְ שֶׁנֶּאֱבְדָה; כְּשֶׁאָדָם לוֹמַד
תּוֹרָה לְשִׁמָּה לְשִׁם אֶל עוֹלָם, וְאֵף שְׁמֵר וְדוֹחֵק לוֹ מְאֹד, עִם כָּל זֹאת הוּא
מִתְגַּבֵּר וְלוֹמַד תּוֹרָה, עַל־יְדֵי־זֶה הַשְּׁכִינָה שֶׁהִיא נִשְׁמָתוֹ בַּעֲצָמָה בָּאָה אֵלָיו
וְנוֹגַעַת בּוֹ, וּמִמְשַׁכֶּת עָלָיו אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא
נִכְנָסֶת עִמּוֹ בְּדִין וְדַבְּרִים: הָאֵם אָתָּה מִפִּיר אוֹתִי?! וְאָדָם שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה בְּצַר
לוֹ, בְּדַבְּקוֹת אָמַת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא מִפִּיר אוֹתָהּ, שֶׁהִיא הַשְּׁכִינָה, הַנִּשְׁמָה, הַבַּת
מֶלֶךְ שֶׁנֶּאֱבְדָה, כִּי (מְשָׁלִי כז, יט): "כַּמִּים הַפְּנִים לַפְּנִים כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם";
עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁאָדָם מְאִיר פָּנָיו כְּלַפִּי נִשְׁמָתוֹ, שֶׁהִיא עֵצֶם אֱלֻקוֹתוֹ
יִתְבַּרֵךְ, כְּמוֹ־כֵן נִשְׁמָתוֹ מְאִירָה פָּנֶיהָ אֵלָיו, וּמְגַלֶּה וּמְפָרְסֶמֶת אוֹתוֹ בְּכָל
הָעוֹלָם, וְכַמְּאָמְרֵם ו'ל (שְׁמוֹת רַבֵּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן ב'): אָמַר רַבִּי בְּנִימִין בַּר לִוִּי,

וּשְׁאֵל אוֹתָהּ: הַאִיךָ בָּאת לְכָאן. וְהַשִּׁיבָהּ בְּאֲשֶׁר שָׁאֲבִי
הַמֶּלֶךְ נִזְרַק מִפִּי דְבוּר הַנִּ"ל. וְכֵאן הַמָּקוֹם הַזֶּה הוּא לֹא
טוֹב.

וּסְפַר לָהּ שְׁאֲבִיָּהּ מִצְטַעַר מְאֹד, וְשֶׁהוּא מִבְקָשָׁה כַּמָּה

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אם ישב אדם בזוית ועוסק בתורה, אני מראהו לבריות; ולכן אין צריכים לעשות שום פעולות בעולם להתפרסם, אלא לשבת בקרן זוית, וללמד תורה לשמה, ואז כבר הקדוש-ברוך-הוא בעצמו יפרסם אותו בכל העולם כלו.

וּשְׁאֵל אוֹתָהּ: אֵיךְ בָּאת לְכָאן? וְהַשִּׁיבָהּ: בְּאֲשֶׁר שָׁאֲבִי הַמֶּלֶךְ נִזְרַק מִפִּי דְבוּר הַנִּ"ל, שֶׁהֲלֹא טוֹב יִקַּח אוֹתָךְ, וְכֵאן הַמָּקוֹם הַזֶּה, הוּא לֹא טוֹב; כִּי בְּאֵמֶת כְּשֶׁהֲשֵׁנִי לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, רוֹצֵה לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִהַשְּׂאוּל תַּחֲתִית שֶׁנֶּפֶל לְשָׁם, הוּא מְסַבֵּב עִם הָאָדָם שֶׁיִּצְטָרֵף לְהַתְּנוּדוֹת, וְעַל-יְדֵי וְדוּי דְבָרִים יוֹצֵאִים הַחֲטָאִים מִהַעֲצָמוֹת, וּמְאִיר עָלָיו הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), שֶׁעוֹנְנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם הֵם עַל עֲצָמוֹתָיו, כַּמּוֹ שֶׁכָּתוּב (יִחְזָקֵאל לֵב, כו): "וְתִהְיֶי עוֹנְוֹתֶם [חֻקּוֹקָה] עַל עֲצָמוֹתֶם", וְכֵּן שָׁאָדָם מִתְּנוּדָה, עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאִים הָעוֹנְוֹת מִעֲצָמוֹתָיו. וְלִכֵּן הַשֵּׁנִי לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק, סַבֵּב עִם הַבַּת מֶלֶךְ, שֶׁשָּׂאֵל אוֹתָהּ: אֵיךְ בָּאת לְכָאן? כִּדֵּי שֶׁתּוֹכֵל לְהַשִּׁיב, שֶׁעַל-יְדֵי שֶׁנִּזְרַק בְּפִי אָבִיךָ דְבוּר, שֶׁהֲלֹא טוֹב יִקַּח אוֹתָךְ, וְכֵאן הַמָּקוֹם שֶׁלֹּא טוֹב, הֵינּוּ מְקוֹם הַשָּׂדִים וְהַרוּחוֹת, וְכֵּן שֶׁהִיא רַק גִּלְתָּהּ לוֹ אֵת זֶה, הִנֵּה יָכוֹל לְדַבֵּר אֵלֶיךָ. וּסְפַר לָהּ שְׁאֲבִיָּהּ מִצְטַעַר מְאֹד, וְשֶׁהוּא מִבְקָשָׁה כַּמָּה שָׁנִים, שֶׁזֶה גְּדֹל הַרְחֻמְנוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מִמְשִׁיף אֶת רַחֲמָנוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ עַל הָאָדָם. וְכַמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'); כִּי הַצַּדִּיק הוּא רַחֲמָן גְּדוֹל, וְעַקֵּר הַרְחֻמְנוֹת לְהוֹצִיא אֶת נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל מִעוֹנְוֹת, וְלִכֵּן הוּא מְגַלֵּה לְנַשְׁמָה שֶׁהִיא הַבַּת מֶלֶךְ, שְׁאֲבִיָּהּ שֶׁבְּשָׂמִים מִצְטַעַר מְאֹד, וְשֶׁהוּא מִבְקָשָׁה כַּמָּה שָׁנִים, וְכֵעֵין שְׁאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת ג'): מַה לוֹ לָאֵב שֶׁהִגְלָה אֶת בְּנָיו, וְאוֹי לְהֵם לְבָנִים שֶׁגָּלוּ מֵעַל שְׁלַחַן

שָׁנִים. וְשָׁאל אוֹתָהּ: אֵיךְ אֲנִי יְכוּל לְהוֹצִיא אוֹתָךְ.
 וְאָמְרָה לוֹ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְהוֹצִיא אוֹתִי כִּי-אִם
 כְּשִׁתְּהִיָּה בּוֹחֵר לָךְ מְקוֹם וְתִהְיֶה יוֹשֵׁב שָׁם שָׁנָה אַחַת,
 וְכָל הַשָּׁנָה תִּתְגַּעְגַּע אַחֲרֵי לְהוֹצִיא אוֹתִי, וּבְכָל זְמַן
 שִׁיְהִיָּה לָךְ פְּנָאֵי תִּהְיֶה רַק מִתְגַּעְגַּע וּמִבְקָשׁ וּמִצְפָּה
 לְהוֹצִיא אוֹתִי, וְתִהְיֶה מִתְעַנָּה, וּבַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן מִהַשָּׁנָה
 תִּהְיֶה מִתְעַנָּה וְלֹא תִישָׁן כָּל הַמַּעַת-לַעַת. וְהִלֵּךְ וַעֲשֵׂה
 כֵּן.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אֲבִיהֶם; וְשָׁאל אוֹתָהּ: אֵיךְ אֲנִי יְכוּל לְהוֹצִיא אוֹתָךְ; כִּי כֵן דָּרָךְ הַצַּדִּיק,
 שְׂמַדְבֵּר עִם הָאָדָם כְּפִי דַעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ, כִּי הוּא רוֹצֵה לְדַעַת אִיפֹה אָדָם נִמְצָא,
 וְעַד כַּמָּה הוּא מוֹכֵן לְהַקְרִיב בְּשִׁבִיל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכִפִּי דְבוּרוֹ כֵּן הוּא
 מְדַרְיָכוֹ. וְאָמְרָה לוֹ, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְהוֹצִיא אוֹתִי, כִּי אִם כְּשִׁתְּהִיָּה בּוֹחֵר לָךְ
 מְקוֹם, וְתִהְיֶה יוֹשֵׁב שָׁם שָׁנָה אַחַת, וְכָל הַשָּׁנָה תִּתְגַּעְגַּע אַחֲרֵי לְהוֹצִיא אוֹתִי,
 וּבְכָל זְמַן שִׁיְהִיָּה לָךְ פְּנָאֵי, תִּהְיֶה רַק מִתְגַּעְגַּע וּמִבְקָשׁ וּמִצְפָּה לְהוֹצִיא אוֹתִי
 וְתִהְיֶה מִתְעַנָּה, וּבַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן מִהַשָּׁנָה תִּהְיֶה מִתְעַנָּה, וְלֹא תִישָׁן כָּל הַמַּעַת
 לַעַת; הִינּוּ שְׂאָדָם צְרִיךְ לְדַעַת, כִּי אִם רוֹצֵה לְהוֹצִיא אֶת הַנְּשָׂמָה שְׁלוֹ מִמְּקַי
 הַקְּלָפוֹת, עֵקֶר הַעֲצָה לִיחַד לְעַצְמוֹ מְקוֹם פְּנוּי לְעַבֹּדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיֹּשֵׁב
 שְׂמָה וַיִּתְגַּעְגַּע הִרְבֵּה לְהוֹצִיא אֶת נִשְׂמָתוֹ, שְׂזָה מֶה שְׂאָמַר רַבְּנוּ וְיָל
 (שיחות-הַר"ן, סימן רעד): טוֹב מְאֹד לְאָדָם, שִׁיְהִיָּה לוֹ חֹדֵר מִיחַד לוֹ לְבַדּוֹ לְעַסֵּק
 שֵׁם בְּעַבֹּדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּבְכַפְרֵט הַתְּבוּדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ
 לְבֵין קוֹנוֹ, שְׁלֹזָה צְרִיכִין בּוֹדָאֵי חֹדֵר מִיחַד, וְלֵהֲשִׁתּוֹקֵק שֵׁם כָּל יוֹם, אֵיךְ
 יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת הַנְּשָׂמָה שְׁלוֹ, שֶׁהִיא הַבַּת מֶלֶךְ שְׁנֹאכְדָה, וּבַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן
 מִהַשָּׁנָה, תִּהְיֶה מִתְעַנָּה וְלֹא תִישָׁן מַעַת לַעַת, וְזֶה סוֹכֵב עַל עַרְב רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
 שֶׁהוּא הַיּוֹם הָאֲחֵרוֹן שֶׁל הַשָּׁנָה, שְׂזָה מֶה שְׂמוּבָא (שְׁלַחַן עֲרוּךְ, אֵרַח חַיִּים, סימן
 תַּקפא, סעיף ב'): נוֹהֲגִים לְהַתְעַנּוֹת עַרְב רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּמוּבָא בְּמַגֵּן אַבְרָהָם,

וּבְסוּף הַשָּׁנָה בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן הָיָה מִתְעַנֶּה וְלֹא הָיָה יִשָּׁן,
וְעָמַד וְהִלֵּךְ לְשֵׁב. וְהָיָה רוֹאֵה אֵילָן וְעָלָיו גְּדָלִים
תְּפוּחִים נְאִים מְאֹד, וְהָיָה מִתְאַוֶּה לְעֵינָיו מְאֹד. וְעָמַד
וְאָכַל מִשָּׁם, וְתִכַּף שְׂאֵכַל הַתְּפוּחַ, נִפְל וַחֲטָפוּ שָׁנָה וְהָיָה

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

וּבְדָבָר זֶה כָּל הַרוּצָה לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ גָּדוֹל — עוֹשֶׂה, וְהֶעֱקָר לֹא לִישָׁן בַּיּוֹם
הָאַחֲרוֹן, שְׁזֵה מֵה שְׂמוּבָא (בְּרַמ"א סִימָן תַּקֶּפֶג, סַעִיף ב'): וְגַם נוֹהֲגִים שְׁלֹא לִישָׁן
בַּיּוֹם רֵאשׁ הַשָּׁנָה, וּמִנְהַג נְכוּן הוּא, וּמוּבָא שֵׁם בְּטוּרֵי זֶהב, דְּאִיתָא
בִּירוּשְׁלַמִּי: מָאן דְּדַמִּיָּה בְּרִישׁ שְׂתָא דְּמַךְ מְזַלִּיָּה, עֵינֵי שָׁם. וְהִלֵּךְ וְעָשָׂה כֵּן;
כִּי זֶה עָקַר הַשְּׁלָמוֹת — לְצִיַּת אֶת הַצְּדִיק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה,
כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג), שֶׁהֶעֱקָר וְהִיסוּד
שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ, שִׁיַּצִּית אֶת הַצְּדִיק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּי הוּא זֶה, דְּבַר גָּדוֹל
וְדָבָר קָטָן.

וּבְסוּף הַשָּׁנָה בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן הָיָה מִתְעַנֶּה, וְלֹא הָיָה יִשָּׁן, וְעָמַד וְהִלֵּךְ
לְשֵׁם, וְהָיָה רוֹאֵה אֵילָן, וְעָלָיו גְּדָלִים תְּפוּחִים נְאִים מְאֹד, וְהָיָה מִתְאַוֶּה
לְעֵינָיו מְאֹד, וְעָמַד וְאָכַל מִשָּׁם, וְתִכַּף שְׂאֵכַל הַתְּפוּחַ, נִפְל וַחֲטָפוּ שָׁנָה; כִּי
כֵן דָּרָךְ הַיֵּצֵר הָרַע, שְׁעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם לְהַכְשִׁיל אֶת הָאָדָם,
וְעוֹמֵד מוֹכֵן בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע לְהַכְשִׁילוֹ, וְכַמְּאֲמָרָם ז"ל (קְדוּשִׁין
ל'): אָמַר רַב יִצְחָק, יֵצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו בְּכָל יוֹם, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית
ו, ה'): "רַק רַע כָּל הַיּוֹם". וְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִוִּי, יֵצְרוּ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר
עָלָיו בְּכָל יוֹם וּמִבְּקֵשׁ הַמִּיתוֹ, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים לו, לב): "צוּפָה רָשָׁע לְצַדִּיק
וּמִבְּקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ", וּבִפְרָט כָּל מִי שְׂרוּצָה לְהַתְּקַדֵּשׁ וּלְהַתְּעַלּוֹת בְּתַכְלִית
הָעֲלִיָּה, עָלָיו מִתְגַּבֵּר הַיֵּצֵר הָרַע בְּיוֹתֵר, וְלֹא נוֹתֵן לוֹ מְנוּחָה, אֲלֹא רוּצָה רַק
לְהַפִּילוֹ וּלְהַכְשִׁילוֹ בְּכָל פְּעֵם. וְכַמְּאֲמָרָם ז"ל (סֵפֶה נב): כָּל הַגְּדוֹל מִחֲבָרוֹ
יֵצְרוֹ גְּדוֹל הַיְמָנוּ; וְכֵן אָמְרוּ (שם): כִּי הַגְּדִיל לַעֲשׂוֹת, אָמַר אֲבִי: וּבְתַלְמִידֵי
חֲכָמִים יוֹתֵר מִכָּלֶם, שֶׁהַיֵּצֵר הָרַע מִתְגַּבֵּר עַל תַּלְמִידֵי חֲכָמִים יוֹתֵר מִכָּלֶם, כִּי
כָּל מִי שְׂרוּצָה לְהַתְּקַדֵּשׁ בְּיוֹתֵר, הַיֵּצֵר הָרַע מִתְּפַשֵּׁט עָלָיו בְּיוֹתֵר, וְהוּא צָרִיף

ישן זמן מרבה מאד. והיה המשרת מנער אותו ולא היה נער כלל.

אחר־כך הקיץ משנתו ושאל להמשרת: היכן אני

נחרי אפרסמון

לרחמי שמים מרבים. ולכן תכף וימיד כשאכל את התפוח, שזה סוד נפילת אדם הראשון, שאכל מעץ הדעת טוב ורע, ועל־ידי־זה גרשו אותו מגן־עדן, כמו־כן אם אדם אינו שומע בקול נשמתו, ואוכל מה שהזהירו אותו לא לאכל, על־ידי־זה הוא נופל בשנה. וכמו־כא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), שעקר הנפילה שאדם נופל הוא בשנה עמקה, כי יש בני־אדם שישנים את ימיהם, ויכולים לישן כל השבעים שנה, ואדם אפלו אינו יודע שהוא ישן, כי אם הוא אינו דבוק בו יתברך, ואינו מדבר עמו יתברך, סימן שהוא ישן שנה עמקה, ולא יכולים להעיר אותו כלל, שזה מה שארע עם השני למלך, שמרמוז על האיש הכשר, שרוצה להוציא את נשמתו, שלא היה יכול להתאפק ואכל את התפוח, עד שנפל בשנה עמקה.

והיה ישן זמן מרבה מאד, כי בזה העולם יכולים לישן את כל השבעים שנה, וכמו שפרש רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן ס') את מאמרם ז"ל (תענית כג.): מי איכא דגים שבעים שנים, איך יכולים לישן בזה העולם שבעים שנה, ולפל בנוקבא דתהומא רבה, עד שיפל במקום שיפל. והיה המשרת מנער אותו, ולא היה נער כלל, כי הגוף נקרא משרת, והרבה פעמים הגוף מעורר את הנשמה, (משלי ו, ט): "עד מתי עצל תשכב מתי תקום משנתך"; כי כך מוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כב): כשמזפכים את הגוף, אזי הוא משרת את הנשמה, בסוד (איוב יט, כו): "ומבשרי אחזה אלוה", הינו על־ידי בשר הגוף אחזה אלוה, על־ידי השגת אלקות, והיא מעוררת את האדם. אבל ולא היה נער כלל, כי נפל בשנה עמקה מאד, ולא יכולים להעיר אותו בשום פנים ואופן.

אחר־כך הקיץ משנתו, ושאל את המשרת: היכן אני בעולם? כי כך

בעולם. וספר לו המעשה (הינו המשרת ספר להשני למלך המעשה ואמר לו), שאתה ישן זמן מרבה מאד זה כמה שנים, ואני הייתי מתפרנס מהפרות. והיה מצער עצמו מאד.

והלך לשם ומצא אותה. והיתה מצטערת לפניו מאד,

נחרי אפרסמון

אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נד): כף ראוי להיות מנהג יראי השם, תכף ומיד בהקיצו וכשמתעורר מהשנה קדם שיתחיל שום דבר, שיזכיר את עצמו בעלמא דאתי, וצריכים לשאל לעצמו: היכן אני בעולם. וספר לו המעשה (הינו המשרת ספר להשני למלך המעשה ואמר לו), שאתה ישן זמן מרבה מאד זה כמה שנים, ואני הייתי מתפרנס מהפרות, והיה מצער עצמו מאד; הינו שהגוף מספר להנשמה, שאתה ישן זמן מרבה מאד — כמה שנים, ואני הגוף הייתי מתפרנס מהפרות, כי הגוף בין כף אוכל, אבל כשנזופלת הנשמה בתוך שנה, ואינה דבוקה בו יתברך, זה הפסד גדול מאד. וכמאמר ז"ל (סנהדרין עב): שנה ויין לרשעים — הנאה להם והנאה לעולם, לצדיקים — רע להם ורע לעולם; ואמרו (בראשית רבה, פרשה יז, סימן ה'): רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר: תחלת מפלה שנה, דמך ליה ולא לעי באורייתא, ולא עביד עבידתא. כי בשעה שהצדיק ער, אזי נשמתו דבוקה בו יתברך, ותמיד רק מחדיר בעצמו אמתת מציאותו יתברך, וזו טובה להם וטובה לכל העולם כלו, מה שאין כן כשישנים — רע להם ורע לכל העולם כלו. ולכן היה מצער עצמו מאד, שהצריך לישן כל-כף הרבה, ולנתק את עצמו ממנו יתברך, כי כשאדם ישן, אזי הוא נעתק לגמרי מאין סוף ברוך הוא, ומכל שכן כשחטא, ונפלה נשמתו בשנה עמקה, שאינו זוכה להרגיש את אמתת מציאותו, זהו הפסד גדול בשבילו ובשביל כל העולם כלו; כי באמת בזה העולם יכולים להרויח מאד, אם יודעים איך לנצל את הזמן היקר בלמוד תורה ובקיום המצוות, ובעסק התפלה וההתבודדות.

והלך לשם השני למלך, שזה סובב הן על הצדיק, שהוא עוסק לעורר

כי אלו באת באותו היום היית מוציא אותי מפאן,
ובשביל יום אחד אבדת. אמנם שלא לאכל הוא דבר

נחרי אפרסמון

מהשנה את כלליות נשמות ישראל, והן כל נפש בר ישראל, שהולך לחפש
אחר נשמתו, אחר יגיעה עצומה, שמתנגע וטורח כל השנה להוציא את
נשמות ישראל בכלליות ואת נשמתו בפרטיות, ובין כך עובר עליו מה
שעובר, שנופל לתוך שנה עמקה, כי לבעל בחירה מאד מאד קשה לעזר,
והנה סוף כל סוף כשמעוררים אותו מהשנה, הוא הולך בכיוון הבת מלך
שהיא נשמתו, נשמת ישראל, ומצא אותה, כי אם יגעים וטורחים ימים
ושנים בעקשנות גדולה מאד, ולא עוזבים את הרצון כלל, אלא רוצים
להוציא את נשמתו משאול תחתית ומתחתיו, אף שבין כך עובר עליו מה
שעובר, עם כל זאת אין מרפים את הרצון כי הוא זה, אלא יגעים וטורחים
ביגיעות ובטרחות עצומות אחריו יתברך, ולבסוף מוצאים את הבת מלך,
שהיא כלל נשמות ישראל, וכן כל אחד את נשמתו. והיתה מצטערת לפניו
מאד; כי השכינה שהיא כלל נשמות ישראל בכלליות, וכן כלל כל נשמה
בפרטיות, מצטערת ומתלוננת, כי אלו באת באותו היום שקבענו להפגש,
שזה ערב ראש השנה, יום האחרון של השנה, היית מוציא אותי מפאן; כי
אם נשמרים כל השנה, ומחפשים יום אחר יום אחר השכינה, שהיא נשמות
ישראל, אזי לבסוף מוצאים אותה, ובשביל יום אחד, שהוא יום האחרון
של השנה, שלא שומרים עליה, עד שנופלים בשנה, בשביל זה אבדת אותי
לגמרי, והצרך לעבר עליך כל-כך הרבה שנים בשנה עמקה, עד שלא יכלו
לעזר אותך. וזה מוסר השכל לכל בר ישראל, שמתנגע ימים ושנים
בעבודת השם יתברך, ולבסוף על ידי נסיון קל, הוא נופל בפח יקוש, וישן
בשנה עמקה, ולכן גם השכינה שהיא נשמתו מתאוננת לפניו, וכמוכא
בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רט): כשאדם מתבודד ומפרש
שיחתו וצערו לפני השם יתברך, ומתנדה ומתחרט על גדל הפגמים שעשה,
אזי גם השכינה כנגדו מפרשת לפניו שיחתה וצערה ומנחמת אותו, כי כל
פגם ופגם שפגם בנשמתו — פגם אצלה גם-כן כביכול.

קִשָּׁה מְאֹד, בַּפֶּרֶט בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן אֶז מִתְגַּבֵּר הַיִּצָּר הָרַע
 מְאֹד, (הֵינּוּ שֶׁהַבַּת־מֶלֶךְ אִמְרָה לוֹ שְׁעַתָּה תִּקַּל עָלַי הָאֲזוּהָרָה וְלֹא
 יִהְיֶה מְזַהֵר שְׂלֵא לֵאכֹל, כִּי הוּא דָּבָר קִשָּׁה לַעֲמֹד בּוֹ וְכוּ'), בְּכֵן
 תָּשׁוּב לְבַחַר לָךְ מְקוֹם וְתִשָּׁב גַּם־כֵּן שָׁנָה כַּנִּ"ל, וּבַיּוֹם
 הָאֲחֵרוֹן תִּהְיֶה רִשְׁאֵי לֵאכֹל. רַק שְׂלֵא תִישָׁן וְלֹא תִשְׁתֶּה
 יַיִן כִּדֵּי שְׂלֵא תִישָׁן, כִּי הָעֶקֶר הוּא הַשָּׁנָה. וְהַלֵּךְ וְעָשָׂה
 כֵּן.

גְּהָרִי אֶפְרַסְמוֹן

אֲמַנָּם שְׂלֵא לֵאכֹל הוּא דָּבָר קִשָּׁה מְאֹד, וּבַפֶּרֶט שָׂרְבֵנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ שְׂלֵא
 לְהַתְעַנּוֹת כָּלֵל, וּבַפְּרוּשׁ גָּלָה לָנוּ, שְׂאֵם הִיָּה יוֹדֵעַ בִּימֵי גַעוּרָיו אֶת מַעֲלַת
 הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, לֹא הִיָּה מִתְעַנֶּה וּמְסַגֵּף כַּל־כָּף הַרְבֵּה אֶת הַגּוּף שְׂלוֹ,
 כִּי הַתְעַנִּית מְאֹד מְאֹד קִשָּׁה. וּכְבָר אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּעִנִּית יא.): הֵאֵי
 בַר בִּי רַב דִּיתִיב בְּתַעֲנִיתָא לִיכּוּל כַּלְבָּא לְשִׁירוּתִיָּה. וְלִכֵּן הִבַּת מְלֶךְ, שְׂהִיא
 הַנְּשָׂמָה, הוֹרִידָה מִמֶּנּוּ אֶת הַסְּגוּף שֶׁל תְּעִנִּית, כִּי יִדְעָה שְׁזֶה קִשָּׁה מְאֹד לְאָדָם
 לְהַתְעַנּוֹת, וּבַפֶּרֶט בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן אֶז מִתְגַּבֵּר הַיִּצָּר הָרַע מְאֹד, כִּי זֶה טֹבֵעַ שֶׁל
 הַיִּצָּר הָרַע, כְּשִׁרְוֹאָה שְׂאָדָם מְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ אִיזוֹ עֲבוּדָה, אֲזִי הוּא רוֹצֵה
 לְמַנֵּעַ אוֹתוֹ, וּבַפֶּרֶט בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן, שֶׁהוֹלֵךְ לְהַגִּיעַ אֶל שְׁלֵמוֹתוֹ, אֶז הוּא
 מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּיוֹתֵר, (הֵינּוּ שֶׁהַבַּת מֶלֶךְ אִמְרָה לוֹ, שְׁעַתָּה תִּקַּל עָלַי הָאֲזוּהָרָה, וְלֹא
 יִהְיֶה מְזַהֵר שְׂלֵא לֵאכֹל), הֵינּוּ שֶׁיִּצְטָרֵף לְהַתְעַנּוֹת, כִּי הוּא דָּבָר קִשָּׁה מְאֹד לַעֲמֹד
 בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן. בְּכֵן תָּשׁוּב לְבַחַר לָךְ מְקוֹם, וְתִשָּׁב גַּם־כֵּן שָׁנָה כַּנִּ"ל, וּבַיּוֹם
 הָאֲחֵרוֹן תִּהְיֶה רִשְׁאֵי לֵאכֹל, רַק שְׂלֵא תִישָׁן, וְלֹא תִשְׁתֶּה יַיִן, כִּדֵּי שְׂלֵא תִישָׁן,
 כִּי הָעֶקֶר הוּא הַשָּׁנָה, וְהַלֵּךְ וְעָשָׂה כֵּן; כִּי רַבֵּנוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
 א', סִימָן ס'), כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שִׁישְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, וְאֵף שֶׁנִּדְמָה שֶׁהֵם לוֹמְדִים
 אוֹ מִתְפַּלְלִים, עִם כָּל זֹאת הַכֹּל בְּבַחֲנֵינָה שָׁנָה, כִּי הַמַּחַ יִשָּׁן. וְלִכֵּן הָעֶקֶר
 לְהַתְעוֹרֵר מִהַשָּׁנָה, כִּי כְּשֶׁאָדָם דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיֵּשׁ לוֹ שְׂכָל, אֲזִי נִתְקַיֵּם
 אֲצִלוֹ (קֹהֶלֶת ז, יב): "הַחֲכָמָה תַּחֲיָה בְּעָלֶיהָ", כִּי כְּשֶׁהַעֲבוּדָה עִם שְׂכָל, אֲזִי

ביום האחרון היה הולך לשם וראה מעין הולך.
 והמראה אדם והריח של יין. ושאל את
 המשרת: הראית שזה מעין וראוי שיהיה בו מים
 והמראה אדמומית והריח של יין? והלך וטעם מהמעין,
 ונפל וישן מיד כמה שנים עד שבעים שנה, והיו הולכין

נחרי אפרסמון

יש בו חיות והוא ער, מה שאין כן כשנופל בקטנות המחין, אז הוא בבחינת
 שנה. ולכן העקר לשמר את עצמו משנה, ובכפרט ביום האחרון.

ביום האחרון היה הולך לשם, וראה מעין הולך; הינו השני למלך
 שהוא בר ישראל, הלך שנה שלמה ביגיעות ובטרחות גדולות בעבודת השם
 ותבונה, כמו שהזכירה אותו הבת מלך, שהיא נשמתו, שיחפש לעצמו מקום,
 וכל השנה ישב שם, ויחפש ויבקש אחריה להוציאה, וכן עשה, והנה
 כשהגיע כבר היום האחרון והלך להוציאה, והנה ראה מעין הולך, והמראה
 אדם והריח של יין, ושאל את המשרת שהוא הגוף שלו: הראית שזה מעין,
 וראוי שיהיה בו מים, והמראה אדמומית וריח של יין? כי כן דרכו של היצר
 הרע, שביום האחרון הוא מלביש את עצמו בכל מיני לבושים, כדי להפיל
 את האדם, ומביא לו כל מיני דברים לעקר אותו מהקדשה, וכן נוהג אצל
 כל אחד ואחד, שלקח לעצמו תכלית לעבד את הקדוש-ברוך-הוא, אזי היצר
 הרע מביא לו נסיון קשה באפן כזה, שהוא תופס שהנה שם לו רשת
 ומלכדת שיפל בה, והלך וטעם מהמעין, ונפל וישן מיד כמה שנים עד
 שבעים שנה; כי תכף-ומיד כשאדם מתפתה אחר יצרו, הוא נופל בשנה
 עמקה, ואפלו שהוא לומד ומתפלל, עם כל זאת המחין שלו הם בבחינת
 שנה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'): "יש בגי' אדם
 שהם ישנים את ימיהם, ואף שנדמה להעולם שהם עובדים את השם ותבונה,
 ועוסקים בתורה ותפלה, אף-על-פי-כן כל עבודתם אין להשם ותבונה נחת
 מהם, כי נשארה כל עבודתם למטה, ואין יכול להתרומם ולעלות למעלה,
 כי עקר החיות הוא השכל, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה

חילות רבות עם השיף להם מה שנוסע אחריהם (שקורי
 "אופאזין"), והמשרת הטמין עצמו מחמת החילות. אחר
 כך הלכה מרפכה ועגלות-צב, ושם ישבה הפת-מלך,
 ועמדה שם אצלו וירדה וישבה אצלו והפירה אותו.
 והיתה מנערת אותו מאד ולא ננער. והתחילה לקבל
 עליו אשר כמה וכמה יגיעות וטרחות גדולות מאד

נחרי אפרסמון

בעליה", וכשהעבודה היא עם שכל, משימין בה חיות שתוכל להתעלות,
 אבל כשנופל בקטנות המחין, שזו שנה, אין העבודה של תורה ותפלה
 יכולה להתעלות למעלה, וזה מה שאנחנו רואים, שבני-אדם אינם מוצאים
 קורת רוח ונחת מעבודתם, ויכולים לעבר שבעים שנה, ורע ומר להם מאד,
 ואין מוצאים ספוק מלמודם ועבודתם בתורה ובתפלה; כי כשאינן האדם
 מרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, שהוא יתברך נמצא, ואין בלעדיו נמצא, אזי
 המחין שלו ישנים, ויש שישנים שבעים שנה, הינו כל החיים שלהם, כמו
 שכתוב (תהלים צ. י): "ימי שנותינו בהם שבעים שנה".

וקיו הולכין חילות רבות עם השיף להם, מה שנוסע אחריהם; כי
 כשנשמת ישראל נלקחה בין הקלפות, אזי הולכים עמה הרבה חילות עם
 השיף להם, כדי לשמר אותה שלא תברח. והמשרת הטמין עצמו מחמת
 החילות, פי הגוף מפחד מאד, כי (מגלה ג.): אף על גב דאיהו לא חזי מזליה
 חזי; אחר-כך הלכה מרפכה ועגלות-צב, ושם ישבה הפת-מלך, ועמדה שם
 אצלו, וירדה וישבה אצלו והפירה אותו, כי השכינה שהיא שרש הנשמה,
 מפרת באדם שרוצה את האמת להוציא אותה, וכעין שאמרו חכמינו
 הקדושים (שמות רבה, פרשה ח', סימן ב'): אם ישב אדם בזוית ועוסק בתורה,
 אני מראהו לבריות; והיתה מנערת אותו מאד ולא ננער, כמוכא בדברי רבנו
 ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), כי מי שנפל מע' פנים של התורה, הוא
 נופל לשנה עמקה, שקשה להעיר אותו. והתחילה לקבל עליו, אשר כמה
 וכמה יגיעות וטרחות גדולות מאד שהיו לו זה כמה וכמה שנים כדי להוציא

שָׁהָיו לוֹ, זֶה בַּמָּה וּבַמָּה שָׁנִים בָּרִי לְהוֹצִיא אוֹתִי, וּבִשְׁבִיל אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹצִיאֲנִי וְאֶבְדּוּ. וְהִיְתָה בּוֹכָה מְאֹד עַל זֶה, כִּי יֵשׁ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עָלָיו וְעָלֵי שְׁפַל־כָּף זְמַן שְׁאֲנִי כָּאֵן, וְאֵינִי יָכוֹל לְצִאֲת. אַחֲר־כֵּן לָקַחָה פֶּאטְשִׁילֶע [מִטְּפַחַת] מֵעַל רֹאשָׁהּ, וְכַתְּבָה עָלָיו בְּדַמְעוֹת שְׁלָה, וְהִנִּיחָה אֶצְלוֹ, וְעִמְדָה וַיִּשְׁבָּה בְּמַרְפְּכַתָּה וְנִסְעָה מוֹשָׁם.

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

אוֹתִי, וּבִשְׁבִיל אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהוֹצִיאֲנִי וְאֶבְדּוּ, וְהִיְתָה בּוֹכָה מְאֹד עַל זֶה; כִּי הִשְׁכִּינָה בּוֹכָה כְּשֵׁרוּאָה שְׁאָדָם רוֹצֵה בְּאֵמַת לְהוֹצִיא אֶת נַשְׁמָתוֹ מִהֶסְטֵרָא אַחֲרָא, אֲבָל הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן. וְלִכֵּן הִיא קוֹבֶלֶת עָלָיו מְאֹד, כִּי יֵשׁ רַחֲמָנוֹת גְּדוֹל עָלָיו וְעָלֵי, שְׁפַל־כָּף זְמַן שְׁאֲנִי כָּאֵן, וְאֵינִי יָכוֹל לְצִאֲת; וְזֶה סוֹבֵב עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׁנוֹפֵל לְעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּה, וְנִכְשָׁל בְּעֵבְרוֹת חֲמוּרוֹת, שֶׁהִשְׁכִּינָה קוֹבֶלֶת עָלָיו: כִּלְכָף הַרְבֵּה זְמַן אֶתָּה רוֹצֵה לְצִאֲת, וְאַתָּה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וַיּוֹתֵר, וַיִּשֶׁן שָׁנָה עַמְקָה.

אַחֲר־כֵּן לָקַחָה פֶּאטְשִׁילֶע [מִטְּפַחַת] מֵעַל רֹאשָׁהּ, וְכַתְּבָה עָלָיו בְּדַמְעוֹת שְׁלָה, וְהִנִּיחָה אֶצְלוֹ, וְעִמְדָה וַיִּשְׁבָּה בְּמַרְפְּכַתָּה וְנִסְעָה מוֹשָׁם; הַמְּטַפַּחַת מְרַמֶּזֶת עַל הַמַּחְשְׁבוֹת, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מִטְּפַחַת הִיא כְּסוּי רֹאשׁ, וְגַם הַמַּחְשְׁבוֹת מְכַסּוֹת אֶת רֹאשׁ הָאָדָם, וְהִיא כְּתִבָּה עָלָיו בְּדַמְעוֹת שְׁלָה, כִּי הַצְדִּיק עוֹסֵק בְּהוֹצֵאת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִהֶטְמָאָה וְהַזֵּהמָא שְׁנַפְלוּ לְשָׁם, שֶׁהַכֹּל בָּא רַק מִחַמַּת הַמַּחְשְׁבוֹת זְרוֹת וְהַהֲרַהוּרִים רְעִים, וְכִמְאָמְרָם ז"ל (פְּתוּחַת מו): אַל יְהַרְהַר אָדָם בַּיּוֹם, וַיָּבֹא לְיַדֵי טְמָאָה בְּלִילָה, וְהִיא הִשְׁכִּינָה כּוֹתֶבֶת לוֹ עַל הַמְּטַפַּחַת בְּדַמְעוֹת, וּמִתְלוֹנְנֶת לְפָנָיו עַל גְּדֵל הַצַּעַר וְהִיסוּרִים שֵׁישׁ לָהּ מִהַהֲרַהוּרִים רְעִים שְׁלוֹ, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיד), שְׁצָרִיכִים לְשַׁמֵּר אֶת עַצְמוֹ מִהַהֲרַהוּרִים רְעִים, שְׁגוֹרְמִים פָּגָם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת. וְהִנִּיחָה אֶצְלוֹ אֶת הַמְּטַפַּחַת, וְעִמְדָה וַיִּשְׁבָּה בְּמַרְפְּכַתָּה וְנִסְעָה

אֲחֶרֶכָּךְ הִקִּיץ וְשָׁאֵל אֶת הַמְּשֻׁרֶת: הֵיכָן אֲנִי בְּעוֹלָם.
 וְסִפֵּר לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה, וְשִׁחִילוֹת רַבּוֹת הִלְכוּ
 שָׁם וְשִׁהִיטָה כָּאֵן מִרַפָּכָה הַנַּ"ל, וְשִׁהִיטָה בּוֹכָה עָלָיו,
 וְהִיטָה צוּעֵקָת שֵׁישׁ רַחֲמָנוּת עָלָיו וְעָלֶיהָ כַּנַּ"ל. בְּתוֹךְ כֵּךְ
 הִצִּיץ וְרָאָה שֶׁהַפֶּאטְשִׁילֵעַ מִנַּחַת אֶצְלוֹ. וְשָׁאֵל: מֵאִיִּן זֶה.

גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

משם; כי מעוררים את האדם שיחזור אליו יתברך, ואחר-כך הוא צריך
 להתעורר בעצמו.

אֲחֶרֶכָּךְ הִקִּיץ וְשָׁאֵל אֶת הַמְּשֻׁרֶת: הֵיכָן אֲנִי בְּעוֹלָם; רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר
 (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שְׁכָךְ צָרִיךְ לִהְיוֹת מְנַהֵג יְרָאֵי הַשָּׁם,
 שְׁתַּכְּף-וּמִיד כְּשֶׁמִתְעוֹרְרִים מִהַשְּׁנָה, שְׁכָכָר יִחְשְׁבוּ מֵעֲלָמָא דְאַתִּי, אָדָם צָרִיךְ
 לְהִתְיָשֵׁב הַיֵּטֵב כְּשֶׁקָּם בְּבֹקֶר, וְלִשְׁאֵל אֶת עֲצָמוֹ: הֵיכָן אֲנִי בְּעוֹלָם. וּבְאַמֶּת
 אִם אָדָם אֵינוֹ מִתְיָשֵׁב הֵיכָן הוּא בְּעוֹלָם, יְכוּלִים לַעֲבֹר עָלָיו יָמִים וְשָׁנִים,
 וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה אֵתוֹ. וְלִכֵּן צָרִיכִים לִישֹׁב אֶת דַּעְתוֹ בְּכָל יוֹם מִחֻדָּשׁ, וְלִשְׁאֵל
 אֶת עֲצָמוֹ בְּעֵת שֶׁנִּתְעוֹרֵר מִהַשְּׁנָה: "הֵיכָן אֲנִי בְּעוֹלָם", וְזֶה עוֹזֵר מְאֹד מְאֹד
 לְאָדָם; כִּי הַיָּשׁוּב הַדַּעַת זֶה כְּכֹר חֲצִי יְשׁוּעָה, כִּי עָקֵר כָּל הַצָּרוֹת שְׁפָאוֹת
 לְאָדָם, מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ זוֹכֵה לִישֹׁב דַּעְתוֹ מָה וּמִי וְאֵימַת, וְלִכֵּן עוֹבְרִים לוֹ הַיָּמִים
 וְהַשָּׁנִים בְּחֶשֶׁךְ וּבְתַרְדֵּמָה, וְהוּא מְנַח בְּעֲצָבוֹת וּבְכֹמָה שְׁחוּרָה. וְסִפֵּר לוֹ
 הַמְּשֻׁרֶת שֶׁהוּא הַגּוֹף, כָּל הַמַּעֲשֵׂה שָׂרָק עֵבֶר עָלָיו, וְשִׁחִילוֹת רַבּוֹת הִלְכוּ שָׁם,
 וְשִׁהִיטָה שָׁם מִרַפָּכָה עִם הַבַּת מֶלֶךְ, וְשִׁהִיטָה בּוֹכָה עָלָיו וְהִיטָה צוּעֵקָת, שֵׁישׁ
 רַחֲמָנוּת עָלָיו וְעָלֶיהָ; כִּי בְּאַמֶּת כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לוֹמַר דְּבָרֵי מוֹסֵר לְזוּלָתוֹ, עָלָיו
 לְכַלֵּל אֶת עֲצָמוֹ עִמוֹ, וְכֵךְ יִקְבַּל אֶת דְּבָרָיו, וְכִמּוּבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל
 (ספֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת תּוֹכְחָה, סִימָן ה'): לְעוֹלָם אֵל יוֹצִיא אָדָם אֶת עֲצָמוֹ מִן הַכָּלָל;
 וְכֵן הוּא (ספֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן ע'): כְּשֶׁאָדָם מוֹכִיחַ אוֹתָם שֶׁלֹּא תִקְנוּ
 חֲטָאוֹת נְעוּרִים, תְּכַלֵּל אֶת עֲצָמְךָ עִמָּהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִקְבְּלוּ מִמֶּךָ; וְלִכֵּן צְעָקָה
 הַבַּת מֶלֶךְ וְהִיטָה בּוֹכָה, שֵׁישׁ רַחֲמָנוּת עָלָיו וְעָלֶיהָ. בְּתוֹךְ כֵּךְ הִצִּיץ וְרָאָה
 שֶׁהַפֶּאטְשִׁילֵעַ מִנַּחַת אֶצְלוֹ, כִּי כְּשֶׁאָדָם מִישֹׁב אֶת עֲצָמוֹ, אִזּוֹ הוּא מִתְחִיל

וְהַשִּׁיב לוֹ שֶׁהִיא כְּתֹבָה עָלָיו בְּהַדְמָעוֹת. וְלִקְחָהּ וְהָרִים
 אוֹתָהּ בְּנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ, וְהִתְחִיל לְרֹאוֹת הָאוֹתִיּוֹת, וְקָרָא מֵהַ
 שְׂפָתַיִם שֶׁבְּשֵׁם כָּל קְבֻלָּתָהּ וְצִעֲקָתָהּ כִּנְ"ל, וְשָׁפַעַת אֵינְנָה
 שָׁם בַּמִּבְצָר הַנִּ"ל. כִּי אִם שִׁיבְקֵשׁ הָרָשָׁה שֶׁל זֶהָב וּמִבְצָר
 שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת שָׁם תִּמְצָאֵנִי.

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

לְרֹאוֹת וּלְהִבִּין שֶׁהַשְּׂכִינָה רוֹצָה אוֹתוֹ. וְשָׂאֵל אֶת הַמְּשֵׁרֶת: מֵאִן זֶה? וְהַשִּׁיב
 לוֹ, שֶׁהִיא כְּתֹבָה עָלָיו בְּהַדְמָעוֹת, וּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ וִ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
 א', סִימָן רסכ), שֶׁכָּל הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה נַעֲשִׂים עַל-יְדֵי דְמָעוֹת, וְעַל-כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה
 לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי דְאוֹרֵייתָא שְׂיֵשׁ בָּהֶם מִמֶּשׁ, הוּא צָרִיךְ לְכַפּוֹת מִקֶּדֶם. וְלִקְחָהּ
 וְהָרִים אוֹתוֹ בְּנֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ, הֵינּוּ שֶׁלְקַח אֶת הַפֶּאטְשִׁילֵעַ נֶגֶד הַשָּׁמֶשׁ, שְׁזֵה
 מְרַמֵּז עַל חֲכָמַת אֱלֻקוֹת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ וִ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
 א'), שֶׁהַשְּׂכֵל הָאֱלֹקִי שְׂיֵשׁ בְּכָל דְבָר מְאִיר לְאָדָם כְּשֶׁמֶשׁ, וְהִתְחִיל לְרֹאוֹת
 הָאוֹתִיּוֹת, וְכָל מֵה שְׂפָתַיִם שָׁם, כָּל קְבֻלָּתָהּ וְצִעֲקָתָהּ כִּנְ"ל, וְשָׁפַעַת אֵינְנָה שָׁם
 בַּמִּבְצָר הַנִּ"ל, כִּי אִם שִׁיבְקֵשׁ הָרָשָׁה שֶׁל זֶהָב וּמִבְצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת שָׁם תִּמְצָאֵנִי;
 הָרָשָׁה שֶׁל זֶהָב זֶה מְרַמֵּז עַל מֵה שְׂאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סֵפֶה נב): צְדִיקִים
 נִדְמָה לָהֶם כְּהָר גְּבוּהָ. כִּי הַיֵּצֵר הִרְעַ מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט מְאֹד מְאֹד עַל
 הַצְּדִיקִים, וְכִמוֹ שְׂאֲמְרוּ (שם): כָּל הַגְּדוֹל מִחֲבָרוֹ, יִצְרוּ גְדוֹל הַיִּמְנוֹ. וְכָל דְבָר
 קָטָן שֶׁצְּרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בָּא לָהֶם מְאֹד קָשָׁה כְּהָר
 גְּבוּהָ לַעֲלוֹת עָלָיו. וּבְאֵמַת צְרִיכִים לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל יְגִיעָה וְטַרְחָה שְׂאֲדָם יִגַּע
 וְטוֹרַח בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, זֶה לְמַעֲלָה בְּשָׁמַיִם מְאֹד חָשׁוּב, כְּשׁוֹי זֶהָב,
 וּמִבְצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת. וְכִמוֹ שְׂאֲמַר רַבְּנוּ וִ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'),
 שֶׁכָּל בּוֹר יִשְׂרָאֵל הוּא יְהוֹלֵם בְּכֶתֶר הַמְּלָךְ, וְלִכֵּן הִבַּת מְלָךְ, שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה,
 נִמְצָאֵת בְּכָל מְקוֹם, שְׂבָא לְאָדָם מְאֹד קָשָׁה יְגִיעָתוֹ וְטַרְחָתוֹ בְּעִבּוּדַת הַשָּׁם
 יִתְבָּרֵךְ כְּהָר הַזֶּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן עָלָיו לִידַע, שְׁזֵה הָרָשָׁה שֶׁל זֶהָב, לְמַעֲלָה
 בְּשָׁמַיִם מְאֹד חָשׁוּב כָּל יְגִיעָה וְטַרְחָה שִׁיִּגְעִים וְטוֹרְחִים בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל
 בּוֹר יִשְׂרָאֵל שִׁיִּגַּע וְטוֹרַח בְּשִׁבִיל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא יְהוֹלֵם וּמְרַגְלִיּוֹת

וְהַשְׂאִיר אֶת הַמְּשֵׁרֶת וְהַנִּיחוֹ וְהִלֵּךְ לְבֵדוֹ לְבַקְשָׁהּ. וְהִלֵּךְ
בְּמָה שָׁנִים לְבַקְשָׁהּ. וַיֵּשֶׁב עֲצֵמוֹ, שְׁבוּדָאֵי
בִישׁוּב לֹא נִמְצָא הָרָשָׁל וְהָב וּמִבְּצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת, כִּי

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

בְּכַתֵּר הַמֶּלֶךְ, וְשֵׁם נִמְצָאת הַשְּׂכִינָה. וְלִכְן צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק תָּמִיד, אִפְלוּ שֶׁנִּמְצָא
בְּמַצְבִּים הַכִּי קָשִׁים, וְרַע וְנָמֵר לוֹ, וְקָשִׁים לוֹ הַחַיִּים, עִם כָּל זֹאת עָלְיוֹ
לְהִתְאַזֵּר עֲזוֹ, וְלִידַע אֲשֶׁר לֹא יִקְפַח שְׂכָרוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וְהַעֲקֹר לְהִתְחַזֵּק
וְלְהִתְחַזֵּק מִמֶּמֶד בְּכָל מָה שֶׁרַק עוֹבֵר עָלָיו.

וְהַשְׂאִיר אֶת הַמְּשֵׁרֶת וְהַנִּיחוֹ, וְהִנֵּה מַגִּיעַ זְמַן שֶׁצְרִיכִים לְהַנִּיחַ אֶת כָּל
אֵלוֹ סְבִיבוֹ, הַמוֹנְעִים אוֹתוֹ מִלְבַקֵּשׁ אֶת הַשְּׂכִינָה, שֶׁהִיא גְלוּי אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ,
וְלִכְן וְהִלֵּךְ לְבֵדוֹ לְבַקְשָׁהּ, הֵינּוּ הַשְּׁנֵי לְמֶלֶךְ, שֶׁהוּא כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, עָלְיוֹ
לְבַקֵּשׁ אַחַר שְׂרָשׁ קִדְשֵׁת נִשְׁמָתוֹ שֶׁתִּתְגַּלֶּה אֵלָיו, וְהִלֵּךְ בְּמָה שָׁנִים לְבַקְשָׁהּ,
כִּי הַהִכָּרַח לְדַעַת, שֶׁכִּדֵּי לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל אֵיזוֹ דֶּרֶגָה בְּזֶה הָעוֹלָם, צְרִיכִים
לְהִתְיַגֵּעַ וְלִטְרַח כְּמָה וְכְמָה שָׁנִים, וְלֹא לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן. וַיֵּשֶׁב
עֲצֵמוֹ הַשְּׁנֵי לְמֶלֶךְ, שְׁבוּדָאֵי בִישׁוּב לֹא נִמְצָא הָרָשָׁל וְהָב וּמִבְּצָר שֶׁל
מְרַגְלִיּוֹת; הָעוֹלָם הַזֶּה נִקְרָא יִשׁוּב, שְׁאֵנוּ רוֹאִים לְפָנֵינוּ עוֹלָם מְלֵא: דּוּמָם,
צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, וְנִדְמָה לְכֻלָּם, שֶׁהַכֹּל טָבַע, מְקַרָּה וּמְזוּל, מַה שְׁאִין כֵּן
כְּשֶׁאֲדָם זוֹכָה, וּמְדַבֵּק אֶת עֲצֵמוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, עַל-יְדֵי שִׂיחָה וְתַפְלָה, הוּא יוֹצֵא
מִן הַיִּשׁוּב, וְכֹא אֶל הַמְדַבֵּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת דְּבוּר, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ד', סִימָן יב) עַל הַפְּסוּק (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, ג):
"וּמְדַבְּרָךְ נְאוּה", הַדְּבוּר הוּא יָפָה, כִּי כְּשֶׁאֲדָם מְרַגֵּל אֶת עֲצֵמוֹ לְדַבֵּר אֶל
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲזִי אֵף שֶׁנִּמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת הוּא יוֹצֵא
מִהָעוֹלָם, כִּי הוּא דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהוּא בְּדִגְמַת מְדַבֵּר, לְשׁוֹן דְּבוּר, וְהַבִּין
שֶׁבִישׁוּב אִם אָדָם מְעַרְבֵּ בֵּין הַבְּרִיּוֹת הַרְחוּקִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שֵׁם לֹא נִמְצָא
הָרָשָׁל וְהָב וּמִבְּצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת, הָרָשָׁל — מְרַמֵּז עַל הַחֲשִׁיבוֹת שֶׁל בֵּר יִשְׂרָאֵל,
כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סְפָה נב): צְדִיקִים נִדְמָה לָהֶם כְּהָרָשָׁל; כִּי הֵיטָר
הָרַע מִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם מְאֹד, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם כְּאֵלוֹ אֵף פַּעַם לֹא יוֹכֵלוּ לְעַבֵּר

הוא בקי במפת העולם (שקורין "לאנד־קארט"), ועל־כֵּן אֵלֶּךָ
 אֶל הַמְדַּבְּרִיּוֹת. וְהֵלֶךְ לְבִקְשָׁה בַּמְדַּבְּרִיּוֹת כַּמָּה וְכַמָּה
 שָׁנִים.

אַחֲר־כֵּן רָאָה אָדָם גָּדוֹל מְאֹד שְׂאִינוֹ (גִּדְר) אֲנוּשֵׁי כָּלֵל
 שִׁיְהִיָּה אָדָם גָּדוֹל כַּל־כֵּף. וְנִשָּׂא אֵילָן גָּדוֹל,

נחרי אפרסמון

את הַקֶּר הַגְּבִיָּה הַזֶּה, כִּי כָל דָּבָר קָטָן שֶׁעוֹשֶׂה הַצְּדִיק בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, בָּא לוֹ
 בְּמַסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוֹלָה, אֲבָל בְּאִמַּת עָלְיוֹ לִידַע, שְׁלֹמְעֵלָה בְּשָׂמִים, כָּל
 יִגִּיעָה וְטִרְחָה שִׁיִּגְעִים וְטוֹרְחִים בְּעִבּוּרוֹ יִתְבָּרֵךְ, זֶה שׁוֹה זָהָב, וְכֵן מוּבָא
 בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא יִהְיוֹם
 בְּכַתֵּר הַמֶּלֶךְ, שֶׁזֶה מִבְּצֹר שֶׁל מַרְגְּלִיּוֹת, וְלָכֵן הַבֵּין הַשְּׁנֵי לַמֶּלֶךְ, כִּי דָבָר זֶה
 — הֵר שֶׁל זָהָב וּמִבְּצֹר שֶׁל מַרְגְּלִיּוֹת, אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, כְּשֶׁעֲדִין מַעֲרָכִים
 בֵּין גְּשָׁמִיּוֹת הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה. כִּי הוּא בְּקִי בְּמַפֶּת הָעוֹלָם (שְׁקוֹרִין 'לֵאנְד־
 קֵארֵט'), שֶׁשָּׂם רוֹאִים טֹבֵעַ, מְקַרָּה וּמְזֹל, וְלָכֵן אֵין לְאָדָם הַשְּׂגָה בְּרוּחָנִיּוֹת,
 אִיךָ שֶׁאֶפְלוּ שֶׁקָּשָׂה לוֹ הַכֵּל כְּהַר, עִם כָּל זֹאת זֶה זָהָב, וְכֵן כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
 הוּא יִהְיוֹם בְּכַתֵּר הַמֶּלֶךְ. וְלָכֵן הַתִּישַׁב הַשְּׁנֵי לַמֶּלֶךְ, שֶׁהוּא בַר יִשְׂרָאֵל, הַחֲפִץ
 לְמַצֵּא אֶת נִשְׁמָתוֹ, וְאָמַר לְעִצְמוֹ: וְעַל־כֵּן אֵלֶּךָ אֶל הַמְדַּבְּרִיּוֹת, שֶׁזֶה בְּחִינַת
 דְּבוּר, שֶׁעַל־יְדֵי שְׂאָדָם מוֹגִיל אֶת עִצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
 עַל־יְדֵי־זֶה הוּא יוֹצֵא מִיִּשׁוּב הָעוֹלָם, וְנִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵלֶךְ
 לְבִקְשָׁה בַּמְדַּבְּרִיּוֹת כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים; כִּי צְרִיכִים לְדַעַת, שֶׁזֶה לֹא לִזְקַח יוֹם
 אֶחָד, אוֹ שְׁבוּעַ אֶחָד, אוֹ חֹדֶשׁ אֶחָד, אֶלָּא צְרִיכִים לִהְיוֹת מוֹכְנִים לְהַתְּיַגֵּעַ
 וְלִטְרַח בְּעַבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֶפְלוּ שִׁיעֲבָרוּ עָלְיוֹ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים, וְאָסוּר
 לְהַתְּיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְיִהְיֶה מֵה שִׁיְהִיָּה, כִּי מִי
 שֶׁנִּדְבָּה לְבוֹ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עָלְיוֹ לִהְיוֹת מוֹכֵן, אֶפְלוּ שִׁיקַח לוֹ כַּמָּה
 וְכַמָּה שָׁנִים, אָסוּר לוֹ לְהַתְּיַאֵשׁ וּלְפַל בְּדַעַתוֹ כָּלֵל. אַחֲר־כֵּן רָאָה אָדָם גָּדוֹל
 מְאֹד, שְׂאִינוֹ (גִּדְר) אֲנוּשֵׁי כָּלֵל, שִׁיְהִיָּה אָדָם גָּדוֹל כַּל־כֵּף, וְנִשָּׂא אֵילָן גָּדוֹל,

שְׁבִישׁוּב אֵינוֹ נִמְצָא אֵילָן גָּדוֹל כְּזֶה, וְאוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁאֵל
אוֹתוֹ: מִי אַתָּה? וְאָמַר לוֹ: אֲנִי אָדָם.

וְתַמָּה וְאָמַר שְׂזֵה כֹל כֶּף זִמְן שְׁאֲנִי בְּהַמְדַּבֵּר וְלֹא
רְאִיתִי מְעוֹלָם בְּכֹאן אָדָם. וְסֵפֶר לוֹ כֹּל הַמַּעֲשֵׂה
הַנִּ"ל וְשֶׁהוּא מִבְּקֵשׁ הַר שֶׁל זֶהב וּמִבְּצֵר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת.
אָמַר לוֹ: בּוֹדָאִי אֵינוֹ בְּנִמְצָא כָּלָל. וְדַחָה אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׁבִישׁוּב אֵינוֹ נִמְצָא אֵילָן גָּדוֹל כְּזֶה, הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם מֵתְחִיל לַעֲבֹד אֶת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְחַפְשׁ אַחַר נִשְׁמָתוֹ וְשָׂרֵשׁ קִדְשָׁתוֹ,
מֵתְחִילִים לַעֲבֹד עָלָיו כֹּל מִיָּנִי מְנִיעוֹת וְעַפְוִבִים, וְאִם אֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ
מִסְתַּכֵּל עַל כָּל זֶה, אֲלֵא מִמְשִׁיךְ לַעֲבֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בִּיגִיעָה
עֲצוּמָה, בֵּין בְּלִמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה בְּהַתְמַדָּה רַבָּה, אֶף שְׁעוֹבֵרֵת עָלָיו עֲנִיּוֹת
וְדַחְקוֹת, וּבֵין בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָּה בִּיגִיעָה וְטִרְחָה עֲצוּמָה, אֶף שְׁעוֹבֵרֵת עָלָיו
מִחֻלְקַת וּמְרִירוֹת, חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים מְאִינְשֵׁי דָלָא מְעַלִּי, מְרַשְׁעִים אֲרוּרִים
שְׂמָצִיקִים לוֹ, וּמְעַלִּילִים עָלָיו כֹּל מִיָּנִי עֲלִילוֹת רָשָׁע, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא אֵינוֹ
עוֹזֵב אֶת עֲצֻמוֹ, וּמֵתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם, אֲזִי שׁוֹלְחִים לוֹ מְנִיעוֹת
חֲדָשׁוֹת, שְׁפֹתָאִם הוּא רוֹאֶה אָדָם גָּדוֹל מְאֹד, שְׂזֵה אִישׁ מִפְּרָסָם בְּעוֹלָם,
שְׁנוֹשָׂא אֵילָן גָּדוֹל, הֵינּוּ שֵׁישׁ לוֹ הַמּוֹן אֲנָשִׁים שְׂרָצִים אַחֲרָיו, כְּדָגְמַת אֵילָן
שֵׁישׁ לוֹ הַמּוֹן עֲנָפִים, וְכֹל עֲנָף יֵשׁ לוֹ בְּלִי סֵפֶר עָלִים. וְאוֹתוֹ הָאִישׁ שָׁאֵל
אוֹתוֹ הֵינּוּ אֶת הַשְּׁנִי לְמַלְךְ: מִי אַתָּה? וְאָמַר לוֹ הַשְּׁנִי לְמַלְךְ: אֲנִי אָדָם, וְתַמָּה
הָאָדָם הַגָּדוֹל וְאָמַר, שְׂזֵה כֹל-כֶּף זִמְן שְׁאֲנִי בְּהַמְדַּבֵּר, וְלֹא רְאִיתִי מְעוֹלָם
בְּכֹאן אָדָם; כִּי כֶּף מֵתְחִיל הַיֵּצֵר הָרַע לַעֲבֹד עִם הָאָדָם, קָדָם נִכְנָס עִמוֹ בְּדִין
וּדְבָרִים, וּמִלְבִּישׁ אֶת עֲצֻמוֹ בְּמִצּוֹת, כַּמּוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּשִׁי-מוֹהָר"ן,
חֻלְק א', סִימָן א'), וְהוּא מִחְנִיף אוֹתוֹ, שְׂזֵה זִמְן רַב שֶׁהוּא בְּמַדְבֵּר, וְלֹא רָאָה
אָדָם מְעוֹלָם. וְסֵפֶר לוֹ כֹּל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּ"ל, וְשֶׁהוּא מִבְּקֵשׁ הַר שֶׁל זֶהב וּמִבְּצֵר
שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת, הֵינּוּ אֶת שְׂרָשׁ נִשְׁמָתוֹ, אָמַר לוֹ הָאָדָם הַגָּדוֹל: בּוֹדָאִי אֵינוֹ
בְּנִמְצָא כָּלָל. וְדַחָה אוֹתוֹ וְאָמַר לוֹ, שֶׁהִשְׂיֵאוּ אֶת דַּעְתּוֹ בְּדַבְּרֵי שְׁטוֹת, כִּי בּוֹדָאִי

שְׁהִישִׂאוּ אֶת דַּעְתּוֹ בְּדַבַּר שְׁטוּת, כִּי בּוֹדָאֵי אֵינּוּ נִמְצָא
 בְּלָל, וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת מְאֹד (הֵינּוּ הַשְּׁנַי לְמַלְכוּת בְּכָה מְאֹד וְאָמַר),
 כִּי בּוֹדָאֵי בְּהִכְרַח הוּא נִמְצָא בְּאִיזָה מְקוֹם, וְהוּא דָּחָה
 אוֹתוֹ (הֵינּוּ הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה שֶׁפָּגַע דָּחָה אוֹתוֹ בְּדַבְּרָיו וְאָמַר), כִּי
 בּוֹדָאֵי דָּבַר שְׁטוּת אָמְרוּ לְפָנָיו. וְהוּא אָמַר (הֵינּוּ הַשְּׁנַי
 לְמַלְכוּת), שְׁבוֹדָאֵי יֵשׁ.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אֵינּוּ נִמְצָא בְּלָל, כִּי טָבַע שֶׁל הַיָּצָר הִרְעָ לְדַחוּת אֶת הָאָדָם, וְלִהְיוֹת בּוֹ
 חִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי מָה לָּךְ לְהִתְיַגֵּעַ, זֶה לֹא בְּשִׁבְלֶךְ, אַתָּה אַף פַּעַם לֹא תִמְצָא
 שָׂרֵשׁ הַקְּדוּשָׁה שְׂאֵתָה מִחֻפְשׁ. וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת מְאֹד (הֵינּוּ הַשְּׁנַי לְמַלְכוּת בְּכָה
 מְאֹד וְאָמַר), כִּי בּוֹדָאֵי בְּהִכְרַח הוּא נִמְצָא בְּאִיזָה מְקוֹם, כִּי זֹו הַעֲצָה
 כְּשֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם צְרוֹת וְיִסוּרִים, מְכֹאֹבִים וּמְחֻלָּקֵת וְיִסוּרִים, וְרוֹצִים
 לְדַחוּת אוֹתוֹ, אֲזִי אֵין עֲצָה אַחֲרַת רַק לְהִתְחִיל לְבַכּוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת, וְלִהְתַּעַקֵּשׁ בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה שְׁלֹא יוּכְלוּ לְהִטְעוֹת אוֹתוֹ,
 וְהוּא דָּחָה אוֹתוֹ (הֵינּוּ הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה שֶׁפָּגַע דָּחָה אוֹתוֹ בְּדַבְּרָיו, [וְהֵנָּה כָּאֵן כְּבָר
 רַבְנוּ ז"ל מְכַנֶּה אוֹתוֹ: 'הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה', כִּי עַד שְׁלֹא פִתַח אֶת פִּיו, וְהִלְבִּישׁ
 אֶת עֲצָמוֹ בְּגָדוֹל, קָרָא אוֹתוֹ 'הָאָדָם הַגְּדוֹל', אֲבָל תַּכְּף-וּמִיד כְּשֶׁהִתְחִיל
 לְדַחוּת אוֹתוֹ, וְלִהְיֵשׁ אֶת דַּעְתּוֹ, וְלוֹמַר לוֹ שְׂאֵין מִמֶּשׁ בְּדַבְּרָיו, הוּא קוֹרָא
 אוֹתוֹ כְּבָר 'הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה', דַּעַר וְוִילְדַעַר מְעַנְטֵשׁ] וְאָמַר) הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה, כִּי
 בּוֹדָאֵי דָּבַר שְׁטוּת אָמְרוּ לְפָנָיו, כִּי כֵּךְ דִּרְךְ הַיָּצָר הִרְעָ הַמְּלַבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ
 בְּכַנֵּי אָדָם, אֲפֵלוּ בַּמְּפָרְסָמִים, וְאוֹמַר שְׁלֹא כְּדָאֵי לָךְ לְהַכְנִס בְּעַבְדֵּת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרַךְ, כִּי לֹא תִמְצָא אֶת שָׂרֵשׁ נִשְׁמַתָּךְ, וְחָבַל לָךְ עַל הַיְגִיעָה וְהִטְרַחָה
 שְׂאֵתָה יַגַּע וְטוֹרַח יָמִים וְשָׁנִים, כִּי בּוֹדָאֵי סִפְרוּ לָךְ שְׁטוּת. וְהוּא אָמַר (הֵינּוּ
 הַשְּׁנַי לְמַלְכוּת) שְׁבוֹדָאֵי יֵשׁ; כִּי כֵּךְ צְרִיכָה לְהִיּוֹת עַבְדֵּת בַּר יִשְׂרָאֵל אֲמַתִּי,
 שְׁמִקְרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמַת, שְׁלֹא יִתֵּן לְעַצְמוֹ לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם בְּרִיָּה
 שְׁבַעוּלָם, אֶלָּא לֹאמַר, שְׁבוֹדָאֵי נִמְצָא, וְאֵנִי בּוֹדָאֵי גַם-כֵּן יְכוֹל לְהִיּוֹת אִישׁ
 כְּשֶׁר וְצַדִּיק, אִם אֲנִי לֹא אֶעֱזֹב אֶת עֲצָמִי, וְיִתְעַקֵּשׁ בְּעַקְשָׁנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד,
 אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִזְכֶּה לְעַבֵּר עַל הַכֹּל.

אָמַר לוֹ (הָאָדָם הַמְשֵׁנָה לְהִשְׁנֵי לַמַּלְכוּת: לְדַעְתִּי הִיא שְׁטוּת), אָף
 מִחֲמַת שְׂאֵתָה מִתְעַקֵּשׁ הִנֵּה אָנִי מִמְנָה עַל כָּל
 הַחַיּוֹת אֲעִשֶׂה לְמוֹעֲדָךְ וְאֶקְרָא לְכָל הַחַיּוֹת כִּי הֵם רָצִים
 אֶת כָּל הָעוֹלָם. אוֹלֵי תִדַּע אַחַת מֵהֶם מֵהֵר וּמִבְּצָר כִּנְ"ל.
 וְקָרָא אֶת כָּלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל כָּל מִינֵי הַחַיּוֹת וְשָׂאֵל
 אוֹתָם, וְכָלָם הִשִּׁיבוּ שְׂלֵא רָאוּ. וְאָמַר לוֹ: רֵאֵה שִׁשְׁטוּת

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

והכלל, שאדם צריך להיות חזק מאד בדעתו, שאפלו שנפל בעמקא
 דתהומא רבה, ונכשל בכל מיני עברות, רחמנא לישזבן, ועכשו כשחוזר
 בתשובה, עליו להתאמץ בעקשנות גדולה דקדשה, ולהתעקש שבנדאי אזכה
 למצא את שרש קדשתי, על-ידי שאזכה לחזר בתשובה שלמה, כי אין דבר
 כזה שאני לא יכול, כי אין לה דבר העומד בפני הרצון. ואם אדם חזק מאד
 בדבר זה, יעבר על הכל, וילבסוף ימצא את שרש קדשתו.

אמר לו (הָאָדָם הַמְשֵׁנָה לְהִשְׁנֵי לַמַּלְכוּת): לְדַעְתִּי הִיא שְׁטוּת; כִּי כִּף דְּרָכּוֹ
 שֶׁל הַיָּצֵר הָרַע שֶׁהוּא הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁבֵּא אֶל הָאָדָם שְׂרוּצָה לְחַפֵּשׂ אַחַר
 הַקְּדֻשָּׁה, וְלִהְיוֹצִיא אֶת נִשְׁמָתוֹ מִן הַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית, וּמֵהַמְּקוֹם שֶׁהֲלֵא-טוֹב
 נִמְצָא שָׁם, וְאוֹמֵר לוֹ: לְדַעְתִּי, הִיא שְׁטוּת, אֵין דְּבָר כֵּזֶה שֶׁאֶפְשֵׁר לְצֵאת
 מִשָּׁם, וְלִמְצֹא אֶת קְדֻשְׁתְּךָ, וְלִמְצֹא הֵר שֶׁל זֶהב וּמִבְּצָר שֶׁל מְרַגְלִיּוֹת, אָף
 מִחֲמַת שְׂאֵתָה מִתְעַקֵּשׁ, הִנֵּה אָנִי מִמְנָה עַל כָּל הַחַיּוֹת, אֲעִשֶׂה לְמוֹעֲדָךְ וְאֶקְרָא
 לְכָל הַחַיּוֹת, כִּי הֵם רָצִים אֶת כָּל הָעוֹלָם, אוֹלֵי תִדַּע אַחַת מֵהֶם מֵהֵר וּמִבְּצָר
 כִּנְ"ל; כִּי רוֹאִים, שְׂאֵם אָדָם מִתְעַקֵּשׁ וְאוֹמֵר שְׂבוּדַי יֵשׁ, אִז הַמוֹנְעִים
 מִתְּהַפְּכִים לְעוֹזְרִים, הַמִּנְיִיעִיּוֹת נִתְּהַפְּכוֹת לְנִיעִיּוֹת. וְקָרָא אֶת כָּלָם
 מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל כָּל מִינֵי הַחַיּוֹת וְשָׂאֵל אוֹתָם, וְכָלָם הִשִּׁיבוּ שְׂלֵא רָאוּ; כִּי
 בְּרַגַּע שֶׁאָדָם רוּצָה לְשַׁבֵּר אֶת הַזּוּלָת, הוּא חִיָּה בְּדָמוֹת אָדָם, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי
 רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), אֲשֶׁר מִי שֶׁאֵינוֹ דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הוּא
 חִיָּה בְּדָמוֹת אָדָם. וְאָמַר לוֹ הָאָדָם הַמְשֵׁנָה לְהִשְׁנֵי לַמַּלְךְ: רֵאֵה שִׁשְׁטוּת

ספרו לפניך; אם תשמע טוב לאחוריה, פי בודאי לא תמצא פי איננו בעולם. והוא הפציר מאד ואמר, שבהכרח הוא בנמצא בודאי.

אמר לו (האדם המשנה להשני למלכות: הנה במדבר נמצא שם אחי), והוא ממנה על כל העופות. ואולי יודעים הם מחמת שהם פורחים באויר בגבה. אולי ראו הר ומבצר הנ"ל. ותלך אליו ותאמר לו שאני שלחתי אותך אליו.

והלך כמה וכמה שנים לבקשו, ומצא טוב אדם גדול מאד כנ"ל ונשא גם-כן אילן גדול כנ"ל. ושאל אותו גם-כן כנ"ל והשיב לו כל המעשה ושאלו שלחו

גהרי אפרסמון

ספרו לפניך, אם תשמע בקולי טוב לאחוריה, פי בודאי לא תמצא, פי איננו בעולם כלל; פי כן דרך הסטרא אחרא והקלפות, הטמאה והסמ"ך-מ"ם, לשבר את האדם ולומר לו, שאין לך תקנה לשוב בתשובה שלמה, ולא תמצא את הקדשה, אך והוא הינו השני למלך הפציר מאד ואמר, שבהכרח הוא בנמצא בודאי; פי כך צריך להיות דרכו של בר ישראל להתעקש בעקשנות הקדשה, ולא לעזב את עצמו בשום פנים ואפן, יהיה איך שיהיה, ויאמר, אשר בודאי יש לי תקנה לתקן את הכל. אמר לו (האדם המשנה להשני למלכות: הנה במדבר נמצא שם אחי), והוא ממנה על כל העופות, ואולי יודעים הם, מחמת שהם פורחים באויר בגבה, אולי ראו הר ומבצר הנ"ל, ותלך אליו ותאמר לו, שאני שלחתי אותך אליו; רואים מזה, שאם מתעקשים בעקשנות גדולה, אזי לבסוף גם המונעים מתהפכים לעוזרים. והלך כמה וכמה שנים לבקשו, ומצא טוב אדם גדול מאד כנ"ל, ונשא גם-כן אילן גדול כנ"ל, ושאל אותו גם-כן כנ"ל, והשיב לו כל המעשה, ושאלו שלחו

אליו. והוא דחה אותו גם־כן, כי בודאי אינו בנמצא.
והוא הפציר אותו גם־כן.

ואמר לו (האדם הזה להשני למלכות: הנה אני ממנה על כל העופות;
אקרא אותם) אולי יודעים הם. וקרא כל העופות
ושאל את כלם מקטן ועד גדול והשיבו שאינם יודעים
מהר ומבצר הנ"ל. אמר לו: הלא אתה רואה שבודאי
איננו בעולם. אם תשמע לי שוב לאחוריה כי בודאי
איננו. והוא (הינו השני למלכות) הפציר אותו ואמר
שבודאי ישנו בעולם.

אמר לו (האדם השני הזה להשני למלכות), להלן במדבר נמצא
שם אחי שממנה על כל הרוחות, והם רצים כל

נחרי אפרסמון

אליו, והוא דחה אותו גם־כן, כי בודאי אינו בנמצא, והוא הפציר אותו
גם־כן, ואמר לו (האדם הזה להשני למלכות: הנה אני ממנה על כל העופות, אקרא
אותם), אולי יודעים הם. וקרא כל העופות, ושאל את כלם מקטן ועד גדול,
והשיבו שאינם יודעים מהר ומבצר הנ"ל. אמר לו: הלא אתה רואה,
שבודאי איננו בעולם, אם תשמע לי, שוב לאחוריה, כי בודאי איננו. והוא
(הינו השני למלכות) הפציר אותו, ואמר שבודאי ישנו בעולם; כי אם אדם
מתעקש בעקשנות גדולה מאד, ואף שרואה שעומדים נגדו כל מיני מניעות
ועכובים, ואף על־פי־כן הוא מתעקש, לבסוף ההכרח לעזור לו, כי (עבודה
ג' ג): אין הקדוש־ברוך־הוא בא בטרוניה עם בריותיו, כי אין הקדוש־
ברוך־הוא שולח מניעות לאדם יותר ממה שהוא יכול לקבל. אמר לו (האדם
השני הזה להשני למלכות) להלן במדבר נמצא שם אחי, שממנה על כל

העולם; אוֹלֵי יוֹדְעִים הֵם. וְהִלֵּךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים לְבִקֵּשׁ
 וּמָצָא אָדָם גָּדוֹל גַּם־בֶּן כַּנְּ"ל, וְנָשָׂא גַם־בֶּן אֵילָן גָּדוֹל
 כַּנְּ"ל. וְשָׂאל אוֹתוֹ גַּם־בֶּן כַּנְּ"ל, וְהָשִׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה
 כַּנְּ"ל וְדָחָה אוֹתוֹ גַּם־בֶּן. וְהוּא הַפְּצִיר אוֹתוֹ גַּם־בֶּן, וְאָמַר
 לוֹ (הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי הַזֶּה לְהַשְׁנִי לַמַּלְכוּת), שְׁלַמְעֲנוּ יִקְרָא שְׂיִבּוֹאוֹ
 כָּל הַרוֹחֹת וַיִּשְׂאֵל אוֹתָם. וְקָרָא אוֹתָם וּבָאוּ כָּל הַרוֹחֹת
 וְשָׂאל אֶת כָּלֶם, וְלֹא יָדְעוּ שׁוֹם אֶחָד מֵהֶם מִהֵר וּמִבְּצֵר
 הַנְּ"ל. וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי לְהַשְׁנִי לַמַּלְכוּת), הֲלֹא אַתָּה
 רוֹאֵה שְׁשֻׁטוֹת סִפְרוֹ לְפָנֶיךָ. וְהִתְחִיל לְבַכּוֹת מְאֹד וְאָמַר:
 אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂיִשְׁנוּ בּוֹדָאֵי.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַרוֹחֹת, וְהֵם רָצִים כָּל הָעוֹלָם; אוֹלֵי יוֹדְעִים הֵם. וְהִלֵּךְ כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים
 לְבִקֵּשׁ, וּמָצָא אָדָם גָּדוֹל גַּם־בֶּן כַּנְּ"ל, וְנָשָׂא גַם־בֶּן אֵילָן גָּדוֹל כַּנְּ"ל, וְשָׂאל
 אוֹתוֹ גַּם־בֶּן כַּנְּ"ל, וְהָשִׁיב לוֹ כָּל הַמַּעֲשֵׂה כַּנְּ"ל, וְדָחָה אוֹתוֹ גַּם־בֶּן, וְהוּא
 הַפְּצִיר אוֹתוֹ גַּם־בֶּן, וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם הַשְּׁלִישִׁי הַזֶּה לְהַשְׁנִי לַמַּלְכוּת), שְׁלַמְעֲנוּ
 יִקְרָא שְׂיִבּוֹאוֹ כָּל הַרוֹחֹת וַיִּשְׂאֵל אוֹתָם. וְקָרָא אוֹתָם, וּבָאוּ כָּל הַרוֹחֹת,
 וְשָׂאל אֶת כָּלֶם, וְלֹא יָדְעוּ שׁוֹם אֶחָד מֵהֶם מִהֵר וּמִבְּצֵר הַנְּ"ל. וְאָמַר לוֹ (הָאָדָם
 הַשְּׁלִישִׁי לְהַשְׁנִי לַמַּלְכוּת), הֲלֹא אַתָּה רוֹאֵה שְׁשֻׁטוֹת סִפְרוֹ לְפָנֶיךָ. וְהִתְחִיל
 לְבַכּוֹת מְאֹד, וְאָמַר: אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂיִשְׁנוּ בּוֹדָאֵי; כִּי כִשְׂאָדָם רוֹאֵה שְׁכַלְתָּה אֵלָיו
 הַרְעָה, וּכְבֵר אֵין לוֹ שׁוֹם מִרְאֵה מְקוֹם לְצִאת מִהַחֲשֵׁךְ וְהַרְיָדָה וְהַנְּפִלָה
 שְׁנַפֵּל לְשֵׁם, עָקַר הָעֵצָה לְבַכּוֹת, כִּי כֶּן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּיָכוֹת לִב):
 אֶף־עַל־פִּי שְׁשַׁעְרֵי תְּפִלָּה נִנְעָלוּ, שְׁעָרֵי דְמַעוֹת לֹא נִנְעָלוּ; וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (סִנְהֵדְרִין קֹד): כָּל הַבּוֹכָה בְּלִילָה קוֹלוֹ נִשְׁמָע; וְאָמְרוּ (שֵׁם): כָּל
 הַבּוֹכָה בְּלִילָה, כּוֹכְבִים וּמַזְלוֹת בּוֹכִים עִמּוֹ; וְכֵן אָמְרוּ (יִלְקוּט וַיֵּשׁ, רַמְזוֹ קֹנֵב):
 כִּשֵׁם שְׁלֹא פִּיִּס יוֹסֵף אֶת אַחִיו אֶלָּא בְּבָכִי, כֶּן אֵין הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא גּוֹאֵל

בתוך כך ראה שבא עוד רוח אחד, וכעס עליו הממנה
 הנ"ל: מדוע נתאחרת לבוא, הלא גזרתי שיבואו
 כל הרוחות ולמה לא באת עמהם? השיב לו שנתעכבתי

גזרי אפרסמון

את בניו אלא בככי; ואמרו בזהר (ויחי רכג): כל בר נש דאושיד דמעין קמיה
 קדשא בריך הוא, אף על גב דאתגזר עליה ענשא — יתקרע, ולא יכיל
 ההוא ענשא לשלטאה ביה. כי אין עצה אחרת איד להתגבר על הטמאה
 והזהמא, הקלפות, הסטרא אחרא והסמ"ך-מ"ם, שרוצים למנע מהאדם
 לבוא אל הקדשה, אלא על-ידי בכיה, שאדם בוכה אל הקדוש-ברוך-הוא,
 ושופך דמעות כמים.

והנה אם תשפיל, אהובי, בני! תבין שהזכיר פה רבנו ז"ל שלש
 בחינות: קדם מצא אדם משנה, הממנה על החיות, ואחר-כך את אחיו
 הממנה על העופות, ואחר-כך אחיו הממנה על הרוחות; כי באמת בעולם
 האצילות, שם עצם גלוי אלקותו יתברך, שהרע לא יכול לשלט שם, כי
 אצילות הוא מלשון נאצל, הינו שנאצל רוחניות אלקותו יתברך בגלוי רב
 ונפלא מאד, אך מעולם הבריאה, היצירה והעשייה, הם נקראים עולמות
 הפרוד, ולכן בעולם הבריאה יש אדם דקדשה, וזה לעמת זה יש אדם
 דקלפה, והנה אדם הוא מלשון (ישעיה יד, יד): "אדמה לעליון", ולכן בעולם
 הבריאה שם עולם הנשמות, והם קרובים אל עולם האצילות, ולכן שם עדין
 יכולים להשיג אלקות, אך זה לעמת זה יש אדם דקלפה, שמשם יונק
 הסמ"ך-מ"ם, שהוא מקרר את האדם מגלוי אלקות, ומרחק אותו ממנו
 יתברך, ובעולם היצירה, שם יש החיות דקדשה, וזה לעמת זה יש חיות
 דקלפה, שמפחידים את האדם, וכנגד עולם העשייה, שם יש את כל הרוחות
 רעות, שנבראו על-ידי עונותיו, שעל זה אמרו חכמינו הקדושים (ברכות
 ו): אלמלי נתנה רשות לעין לראות, אין כל בריה יכולה לעמד מפני
 המזיקין. ואלו הם השלש קלפות שבאו למנע את השני למלך.

בתוך כך ראה שבא עוד רוח אחד, וכעס עליו הממנה הנ"ל: מדוע
 נתאחרת לבוא? הלא גזרתי שיבואו כל הרוחות, ולמה לא באת עמהם?

מחמת שהייתי צריך לשאת בת-מלכה אל הר של זהב
ומבצר של מרגליות. ושמח מאד.

ושאל הממנה את הרוח: מה יקר שם. (הינו איזה דברים הם
שם ביקר ובחשיבות), ואמר לו שכל הדברים הם שם
ביקר גדול. ואמר הממנה על הרוחות להשני למלכות:

נחרי אפרסמון

רואים מזה, שכל המניעות מתהפכות ונעשות לנעימות, כי קדם מנע אותו,
ואמר לו שזו סתם שטות, אין דבר כזה הר של זהב ומבצר של מרגליות.
וכשהשני למלך התעקש שבודאי יש, והוא ברר לו שאין דבר כזה, פתאם
הכל מתהפך, והמונעים נעשים לו לעוזרים. וזה שיף לכל בר ישראל,
כשרוצה לעשות איזה דבר בקדשה, מתגבר ומתפשט עליו הסמ"ך-מ"ם
ביותר, ושולח שליחים למנעו ומעכב בעדו, ומחליש את דעתו, ומתלוץ
ממנו, ששטות אמרו לך, וממך כבר לא יהיה שום דבר, אבל כשבר ישראל
מתעקש ובוכה, ואומר שבודאי יש, אז מתהפך הכל, והרע נעשה כסא
לטוב, והסמ"ך-מ"ם בעצמו מתבטל, ורואה ישועה. השיב לו הרוח ואמר
לממנה שלו, שנתעפבתי מחמת שהייתי צריך לשאת בת מלכה אל הר של
זהב ומבצר של מרגליות, ושמח מאד השני למלך, כי הנה כבר זכה לשמע
שיש דבר כזה שחפץ לשמע, ואף שעדין הוא עוד רחוק מלמצא את זה,
עם כל זאת כבר שמח מאד, ששמע שיש דבר כזה, וכי הוא יכול להגיע
סוף כל סוף אל הקדשה. ושאל הממנה את הרוח: מה יקר שם (הינו איזה
דברים הם שם ביקר ובחשיבות), ואמר לו, שכל הדברים הם שם ביקר גדול
[מקבל אצל אנשי שלומנו, שפה אמר מוהרנ"ת ז"ל בזו הלשון: "ששואלים
מה יקר למעלה בשמים, ועונים: שם יקר הכל, הינו כל ברכה שאדם מברך
את הקדוש-ברוך-הוא, כל תפלה ותחנון שאדם מדבר ומתחנן אל הקדוש-
ברוך-הוא, כל מצוה, כל למוד תורה, וכל דבר קטן שעושים בשביל
הקדוש-ברוך-הוא, שם בעולם העליון יקר מאד מאד]. ואמר הממנה על

באשר שזה זמן גדול כל־כך שאתה מבקשה וכמה
 יגיעות שהיו לך, ואולי יהיה לך עתה מניעה מחמת
 ממון, על־כן אני נותן לך כלי, כשתושיט ידך לתוכה
 תקבל משם מעות. וגזר על הרוח הנ"ל שיוליך אותו
 לשם. ובא הרוח סערה ונשא אותו לשם. והביא אותו
 אל שער, והיו עומדים שם חילות שלא הניחו לכנס אל
 העיר. והושיט ידו אל הכלי ולקח מעות ושחר אותם
 ונכנס לתוך העיר, והיתה עיר נאה.

 גהרי אפרסמון

הרוחות להשני למלכות, באשר שזה זמן גדול כל־כך שאתה מבקשה, וכמה
 יגיעות שהיו לך, ואולי יהיה לך עתה מניעה מחמת ממון, על־כן אני נותן
 לך כלי, כשתושיט ידך לתוכה תקבל משם מעות; הכלי הזה הוא בטחון,
 כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן עו); כי הבטחון הוא
 בחינת הסתכלות, שמסתכל וצופה בעיניו להשם יתברך לבד ובוטח בו,
 בבחינת (תהלים קמה, טו): "עיני כל אליך ישברו", כי על־ידי ההסתכלות
 ובטחון עושה כלי, דהינו גבול וזמן, כי ההשפעה יורדת מלמעלה תמיד,
 אך שהיא בלא זמן, כי לפעמים דבר שצריך לו עכשו, יבוא בשמים או
 שלש שנים, אך על־ידי הסתכלות ובטחון, עושה להשפעה גבול וזמן,
 שיבוא השפע בעת ובזמן שהוא צריך, שזה "עיני כל אליך ישברו",
 על־ידי־זה "נותן להם את אכלם בעתו", בזה שרק מסתכל אליו יתברך,
 ומבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, על־ידי־זה נעשה כלי לקבל בו
 השפעה בעת ובזמן. וגזר הממנה על הרוח הנ"ל, שיוליך אותו לשם, ובא
 הרוח סערה ונשא אותו לשם, והביא אותו אל שער, שזה כבר גם־כן דבר
 גדול מאד והשג נפלא, שמביאים אותו אל השער, והיו עומדים שם חילות,
 שלא הניחו לכנס אל העיר, כי אף כשבר ישראל כבר עומד אצל השער,
 מתפשטות עליו המניעות מאד מאד. והושיט ידו אל הכלי ולקח מעות,
 ושחר אותם, כי רק כך יכולים להפגס אל הקדשה כשמשחדים, וכמאמרם

וְהִלֵּךְ אֶל גְּבִיר וְשָׁכַר לוֹ מְזוֹנוֹת, כִּי צָרִיךְ לְשִׁהוֹת שָׁם
כִּי צָרִיךְ לְשׁוֹם שְׂכָל וְחֻכְמָה לְהוֹצִיאָהּ. (ואיך
שֶׁהוֹצִיאָהּ לֹא סֵפֶר), וּבִסּוֹף הוֹצִיאָהּ.

ועינן בתקדמה ותראה רמזים נפלאים על מעשה הזאת.



נהרי אפרסמון

ו"ל (מעניית כה). ואית לי פירא דכוריי, וכל מאן דפשע משחדינא ליה מיניהו, ומסדרין ליה, ומפיסין ליה, עד דאתי וקרי (מלמד תינוקות שהתלמידים אינם רוצים ללמד, יש לו למלמד מחילות של דגים, ומשחד אותם עם דגים קטנים, כדי שירצו ללמד וכו', עין שם). רואים מזה, כפשוטים להפנס אל הקדשה צריכים לשחד. וכן מובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קכו): בכל מקום ששפחו החבריא את רבי שמעון בן יוחאי, על שגלה להם סוד נפלא, תמצא שאחר-כך אמר להם עוד חדושי תורה, הרי שגם את הרב צריכים לשחד ולשבת אותו, כדי שיגלה עוד תורה. ונכנס לתוך העיר, והיתה עיר נאה, ובנדאי היכן שנמצא הר של זהב ומבצר של מרגליות, ששם מתגלה גדלת בר ישראל כנ"ל, זו עיר יפה מאד. והלך אל גביר ושכר לו מזונות, הינו ששכר לעצמו אכסניה איפה לאכל ואיפה לישן, כי צריך לשהות שם, כי צריך לשום שכל וחכמה להוציאה (ואיך שהוציאה לא ספר). ואמר מוהרנ"ת ו"ל, שזה סוכב על הסוף והקץ של הגאלה, את זה לא ספר רבנו ו"ל, כי ההכרח שתהיה בחירה, כי אם היה מגלה איך שהוציאה, היה בטול הבחירה, ולכן לא ספר רבנו ו"ל איך שהוציאה, אבל צריכים לדעת, אשר "ובסוף הוציאה", וזו התחזקות עצומה לכל בר ישראל, שידע שאף-על-פי שהוא יגע וטרח הרבה ימים ושנים, עם כל זאת לבסוף יזכה למצא את קדשתו, העקר שלא יתאש כלל מלחפש ולבקש יום אחר יום, ושבוע אחר שבוע, וחדש אחר חדש, ושנה אחר שנה, עד שימצא את שרש קדשתו, ודו"ק והבן היטב.